

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯШЕЛ ҮЗЭН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КҮГӘЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

2021 елның 14 июле

№38

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Күгәй авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының "Күгәй авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Күгәй авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Күгәй авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен (кушымта) расларга.
2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Күгәй авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының « Күгәй авыл жирлеге» территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында " 2019 елның 15 февралендәге 153 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.
3. Өлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Яшел Үзән муниципаль районының мәгълүмати сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) интернет челтәрендә, шулай ук Күгәй авылы, Үзәк урамы, 29 йорт (жирлек администрациясе бинасы), Күгәй авылы, Тынычлык урамы, 20 йорт (авыл мәдәният йорты бинасы) адреслары буенча мәгълүмат стендларында.
4. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тоту Күгәй авыл жирлеге башлыгына йөкләнде.

Күгәй авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

Ф. Х. Хисаметдинова

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КҮГӘЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕН ТӨЗЕКЛӨНДЕРҮ КАГЫЙДӨЛӨРЕ

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Күгәй авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 10.01.2002 ел, № 7-ФЗ Федераль закон, «халыкның санитар-эпидемиология иминлегенә турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы федераль закон, «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 24.11.1995 ел, № 181-ФЗ Федераль закон, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы, Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә эшләнә.

2. Әлеге кагыйдәләр оештыру-хокукый формасына карамастан, барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәлгән тиеш.

3. Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм таләпләр билгели:

- биналар (торак йортларны да кертеп), корылмалар һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча, тиешле биналарның һәм корылмаларның фасады һәм коймаларының тышкы кыяфәтенә карата;

- төзекләндерү буенча эшләр исемлегенә һәм аларны вакыт-вакыт үтәүгә карата;

- биналарның (бүлмәләрнең) һәм корылмаларның төзекләндерүдә катнашу төртибен билгеләү турында;

- жирлек территориясен төзекләндерү буенча (урамнарны яктырту, территорияләрне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту).

4. Территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеш һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дөүләт стандартлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, билгеләнгән төртиптә расланган проект документлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Әлеге кагыйдәләр жирлек территориясендә коммуналь һәм сәнәгать калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильләштерү һәм эшкәртү буенча мөнәсәбәтләрне жайга салмый.

Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатларында түбәндәгә төшенчәләр кулланыла:

1) жирле әһәмияттәгә автомобиль юлы - транспорт инфраструктурасы объекты, транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм үз эченә автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чикләрендә жир кишәрлекләрен һәм аларда урнашкан конструктив элементлар (юл полотносы, юл өслеге һәм мондый элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмалары, саклагыч юл корылмалары, ясалма юл корылмалары, житештерү объектары, автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары;

2) арборицидлар-агач-куак үсемлекләренә каршы кулланыла торган химик

матдәләр;

3) хужасыз транспорт чарасы - милекчесе яисә хужасы билгеле булмаган йә, әгәр законнарда башкача каралмаган булса, милекче баш тарткан хужасыз транспорт чарасы.;

4) территорияне төзекләндерү - муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, гражданның яшәү шартларын яхшырту, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын яхшырту, мондый территорияләрдәге торак пунктлар территорияләрен, шул исәптән гомуми кулланылыштагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрен, корылмаларны, якин-тирә территорияләрен карап тоту буенча муниципаль берәмлек территорияләренең санитар һәм эстетик торышын тәмин итү һәм яхшырту буенча эшчәнлек.;

5) Наратлык балтыравыгы - зур үләнле үсемлек, балтырган гаилә төре зонтик. Үсемлек озак төзәлмәлек тиреләр китереп чыгарырга сәләтле;

6) ташландык транспорт чарасы - милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка калдырылган транспорт чарасы (ишеклар, кузов остеклениесе элементлары, кузовның башка элементлары, ябык ишеклар булмау, ишекләрен каплау мөмкинлеге булмау һ. б.), шулай ук билгеләнеше буенча файдалану мөмкинлеге булмау (тәгәрмәчләр, тәгәрмәчләр, башка конструктив детальләр булмау һ. б.), һәм шул ук вакытта гомуми кулланылыштагы транспорт чараларын саклау өчен билгеләнмәгән, йөрүгә, жәяүлеләр үтүгә, жәяүлеләренә жыештыруга, махсус транспорт һәм чүп жыю машиналарының чүп контейнерларына һәм (яки) әлегә кагыйдәләрен бозып урнаштырылган урыннарына баруы;

7) зур габаритлы калдыкларны жыю өчен билгеләнгән бункер - чүп-чар жыентыгы;

8) вертикаль яшелләндерү-биналарның һәм корылмаларның фасад өслекләрен, шул исәптән балконнар, лоджияләр, галереяләр, терәк диварлар һ. б. куллану, аларда стационар һәм мобиль яшел үсентеләр урнаштыру өчен;

9) квартал эчендәге (жирле) юл - магистраль урамнан торак йортлар төркемнәренә һәм кварталның башка урыннарына кадәр транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте өчен билгеләнгән автомобиль юлы.;

10) төзекләндерү эшләрен торгызу-юлның бөтен киңлегенә ясалма өслекне, тротуарны сыйфатлы итеп торгызуны, бордюрлы ташны кире кайтаруны, туфракның уңдырышлы катламын торгызу, газон үләннәре чәчү һәм бозылган яшел үсентеләр утырту белән газоннарны ремонтлау, реклама конструкцияләрен һәм төзекләндерүнең башка элементларын үз эченә алган эшләр комплексы . ;

11) махсус сайланган үләннәр орлыкларын чәчү белән булдырыла торган газон-үлән катламы, ул утырту, парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенең мөстәкыйль элементы булып тора;

12) үсемлекләренә юк итү өчен кулланыла торган гербицидлар-химик матдәләр;

13) кунак стоянкасы - торак зоналарга килүчеләренәң жиңел автомобильләрен кую өчен билгеләнгән ачык майданчык;

14) балалар майданчыгы - жир участогы, аның өслегендә балалар уеннары өчен билгеләнгән объектлар (таулар, карусельләр, таганнар, комлыклар һәм (яки) башка шундый объектлар урнашкан);

15) ишегалды территориясе-йорт янындагы, анда яшәүче затларның яки жәмәгать биналарының гомуми файдаланылышында булган һәм аларның эшләвен тәмин итә торган территория.;

16) ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (базлар, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

17) йорт-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлеге йорт урнашкан жир кишәрлеге;

18) йорт тамгалары - аншлаг (урам, мөйдан, проспек), номер билгесе (йорт һәм корпус номерлары күрсәткече), объектның инвалидлар өчен үтемле булуының халыкара символы (йорт һәм корпус номерлары күрсәткече), флагодельләр, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янғын гидранты күрсәткече, грунт геодезия билгеләре күрсәткече, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәре коелары күрсәткечләре, канализация күрсәткече, жир асты газүткәргечләре корылмаларының;

19) халыкның тормыш эшчәнлеге нәтижәсендә барлыкка килә торган һәм ташландык суларны кабул итү һәм туплау өчен билгеләнгән, үзәкләштерелгән ташландык суларны ағызу системасына тоташтырылмаган (технологик тоташтырылмаган) корылмаларга һәм җайланмаларга ташлана торган сыек көнкүреш калдыклары - хужалык-көнкүреш сулары;;

20) бина-капиталь төзелеш объект, ул бердәм күләмле төзелеш системасын (төзелешкә бер рөхсәт нигезендә төзелгән) тәшкил итә, ул гамәлдә булырга, үзгәртеп корылырга һәм автоном файдаланылырга мөмкин;

21) яшел үсентеләр-билгеле бер территориядә агач-куак һәм үлән үсемлекләре җыелмасы;

22) жир кишәрлеге-чикләре федераль законнар нигезендә билгеләнгән жир өслегенә бер өлеше;

23) жир эшләре - грунт юып алу, җәю, территориянең камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, йә камилләштерелгән юллар һәм тротуарларны урнаштыру (җәю) белән бәйле эшләр;

24) эшләргә алып бару зонасы - төзелеш, инженерлык коммуникацияләрен салу, капитал һәм башка ремонт эшләре рөхсәт ителгән киртәләнгән территория. Теләсә нинди эш төрләрен (аварияләрдән тыш) үткөрү, җиһазлар, материаллар, калдыклар, техник инвентарь туплау, тиешле киртәләрдән читтә тыела;

25) инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү челтәрләре: суүткәргеч, канализация, жылылык, трубаүткәргечләр, электр линияләре, элемент һәм башка инженерлык корылмалары, рус Әжиле авыл җирлеге территориясендә гамәлдәге яисә салына торган яисә салына торган башка инженерлык корылмалары.;

26) каты коммуналь калдыкларны, эре габаритлы калдыклардан тыш, җыю өчен билгеләнгән контейнер - чүп-чар җыюлык;

27) контейнер мөйданчыгы - каты коммуналь калдыклар җыелу урыны (мөйданчыгы), әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнары һәм халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә төзекләндерелгән һәм контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру өчен билгеләнгән.;

28) юк ителгән яки зыян күргән яшел үсентеләр урынына компенсацион яшелләндерү - яңадан торгызу;

29) түбәләргә яшелләндерү - биналар һәм корылмаларның түбәләрен, аларда архитектура-ландшафт объектлары (газон, чөчөкләкләр, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән мөйданчыклар һ. б.) булдыру өчен куллану.);

30) яңгыр канализациясе (яңгыр сулары канализациясе) - өске (яңгыр сулары, талкын), су сиптерү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары (желоблар, яңгыр кабул итү җайланмалары, лотоклар һәм торбалар) - технологик яктан бәйләнешле инженерлык корылмалары комплексы;

31) кече архитектура формалары (алга таба - МАФ) – монументаль - декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары (беседкалар, аркалар, Бакча-парк скульптурасы, вазоналар, чәчәк түтәлләре, шпалерлар), су жайланмалары (фонтаннар, бюетлар, декоратив сулыклар), муниципаль жиһазлар (ял итү өчен эскәмияләр, рекреацияләр һәм ишегаллары территорияләрендә урнаштырылган; эскәмияләр, өстәл уеннары өчен өстәлләр, сезонлы кафеларда; бакча һәм урам жиһазлары), коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар (көнкүреш чүп-чарын жыю өчен контейнерлар, чүп савытлары, почта тартмалары, инженерлык жиһазлары элементлары), күзәтү люклары һ. б.;

32) тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында юлларны, урамнарны, майданнарны, паркларны, скверларны, ишегалларын һәм жәяүлеләр юлларын яктырту өчен билгеләнгән элементлар жыелмасы . ;

33) рөхсәтсез чүплек - каты коммуналь, зур габаритлы, төзелеш калдыклары, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында калдыклар урнаштыру объектларының дәүләт реестрына кертелмәгән объектларда барлыкка килгән башка чүп-чар ташлау (рөхсәтсез) яисә ташлау (урнаштыру) яисә ташлау (урнаштыру) яисә;

34) стационар булмаган сәүдә объекты - инженерлык-техник тәэминаты челтәрләренә тоташтырылуга (технологик тоташтырылуга), шул исәптән күчмә корылмага бәйсез рәвештә, жир кишәрлеге белән нык бәйләнгән вакытлыча корылмадан яисә вакытлы корылмадан торган сәүдә объекты.;

35) тышкы яктырту объектлары (яктырту жиһазлары) - урам, сквер, паркларда, махсус билгеләнгән урамнарга, диварларга, корылмаларга, металл, тимер-бетон һәм башка конструкцияләрдә, биналар, корылмалар һәм жәмәгать кулланышындагы башка урыннарда урнашырга мөмкин булган яктырту приборлары (яктырткычлар, прожекторлар).;

36) төзекләндерү объектлары - жир кишәрлекләре өслегенә ясалма өслеге (асфальтобетон, бетон өслеге һ. б.), жир кишәрлекләре өслегенә башка өлешләре, биналар һәм корылмалар, шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, юллар, велосипед юллары, ишегалды киңлекләре, балалар, спорт һәм спорт-уен майданчыклары, хужалык майданчыклары; жирле әһәмияттәге автомобиль юллары;; аеруча саклаулы табигать объектлары һәм тарихи-мәдәни әһәмияттәге жирләр территорияләрен, шулай ук зиратларны, яшел утыртмаларны (агачлар, куаклар, газон һ. б.); тышкы яктырту һәм архитектура-сәнгать яктылыгы жайланмаларын; коймалар, коймалар, капка; балалар, спорт һәм спорт-уен майданчыклары жиһазлары объектлары; бәйрәм ландшафты һәм башка бизәү предметлары.; территорияне санитар тоту өчен билгеләнгән урыннар, жиһазлар һәм корылмалар, шул исәптән чүп-чар, житештерү һәм куллану калдыклары жыю һәм чыгару өчен жайланмалар һәм корылмалар; житештерү зоналары һәм аерым житештерү объектлары территорияләрен, инженерлык инфраструктурасы зоналарын, махсус билгеләнештәге зоналарны төзекләндерү объектлары буларак карала торган, шулай ук тиешле санитар-саклау зоналары; аерым торак биналарның, житештерү һәм инженерлык корылмаларының фасад өлешенә тышкы кыяфәте;; хокук субъектларының гамәлләре законнар һәм төзекләндерү нормалары белән жайга салына торган башка объектлар; биналарны, төзелмәләренә, корылмаларны төзү, ремонтлау һәм реконструкцияләү, яшелләндерү, инженерлык коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору һәм ремонтлау, стационар булмаган объектларны, ясалма төзекләндерү объектларын урнаштыру, юллар төзү һәм ремонтлау буенча чаралар алып баруға мәжбүри таләпләр - билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән рөхсәт һәм проект документлары, махсуслаштырылган оешмалар белән шартнамәләр булу һәм

муниципаль берәмлек территориясенең куркынычсызлыгын тээмин итү, санитар нормаларны үтәү һәм эстетик халәтен саклау буенча чаралар комплексын үтәү дәүләт һәм муниципаль стандартларга туры китереп, махсус оешмалар белән килешүләр булу;

37) яшелләндерү-территорияне төзекләндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул үсемлек компонентларын актив кулланып, тирәлекне формалаштыруны тээмин итә, шулай ук инженер эзерләүнең төрле төрләре (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ. б.) буенча эшләр башкаруга, яшелләндерелгән территорияләрне турыдан-туры агач, шул исәптән зур агачлар, куаклар утырту юлы белән төзекләндерүгә, үләнле газоннар, чәчәк түтәлләре, альпинарийлар һәм рокарийлар булдыруга, махсус бакчалар төзүгә һ. б. бәйле комплекслы процесс.;

38) гомуми кулланылыштагы яшелләндерелгән территорияләр - ял итүнең төрле формалары (урман парклары, парклар, бакчалар, скверлар, бульварлар);

39) чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр - дөвалау, балалар уку-укыту һәм фәнни учреждениеләр, сәнэгать предприятияләре, спорт комплекслары, торақ кварталларның яшелләндерелгән территориясе;

40) махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр-санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшелләндерү, үсентеләр питомниклары;

41) Жир һәм төзелеш эшләрен башкаруга хокук бирүче ордер - документ;

42) аеруча саклаулы табигать территорияләре - жирләр, су өслеге һәм һава киңлекләре, алар өстендә аеруча саклаулы табигать комплекслары, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм сәламәтләндерү әһәмиятенә ия булган, алар жирле үзидарә органнары карары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык куллануыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән.;

43) жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспорты тукталышлары, пассажирларны утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспорты пассажирларының көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган мәйданчык.;

44) пандус - халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен төрле объектларның үтемлелеген тээмин итү өчен иң авыр мәйданчык;

45) парковка (парковка урыны)-махсус билгеләнгән һәм кирәк булганда, автомобиль юлының бер өлеше һәм (яки) машина йөрү өлешенә һәм (яки) тротуарга якин булган, юл читенә, эстакадага яки күпергә яки эстакадага яки күпергә якин булган яисә экстакадалы яисә күпер астындагы киңлекләрнең, мәйданнарның һәм урам-юл чөлтәренең башка объектларының бер өлеше булып торган һәм транспорт чараларын түләүле нигездә оешкан стоянкага кую өчен билгеләнгән яисә автомобиль юлының хужасы яисә башка хужасы карары буенча;

46) бина фасадларының колористик карары паспорты (фасадларның төсле карары) - килештерелгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган, бердәм архитектура һәм төсле карарны билгели торган һәм аерым торучы бинаның фасадын тышкы бизәүгә карата таләпләрне билгели торган документ.;

47) жәяүлеләр зоналары - авыл территориясендә халык жәяү йөрү һәм мәдәни-көнкүреш максатларында хәрәкәт итә торган, билгеле бер характеристикаларга ия булган транзит хәрәкәте максатларында, тиз йөрешле һәм жир өсте жәмәгать транспорты тукталышларының булуы, хезмәт күрсәтү объектларының югары концентрациясе, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең, рекреацияләрнең югары булуы һ.б., жәяүлеләр агымының зур суммар тыгызлыгы. Жәяүлеләр зоналары эспланадларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт

мәйданнарының жәяүлеләр өлешләрәндә формалашырга мөмкин;

48) жәяүлеләр коммуникацияләре - тротуарлар, аллеялар, юллар, авыл территориясендә жәяүлеләр элементсен һәм хәрәкәт итүне тәэмин итүче сукмаklar. Жәяүлеләр коммуникацияләре жәяүлеләр элементсен һәм муниципаль берәмлек территориясендә хәрәкәт итүне тәэмин итә. Торак пункт территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләрен урнаштырганда транспорт коммуникацияләре белән кисешүләрнең минималь санын, жәяүлеләр коммуникацияләре системасының өзлексезлеген, кешеләрнең, шул исәптән Инвалидларның һәм аз хәрәкәтләнүче төркемнәрнең куркынычсыз, каршылыксыз һәм уңайлы хәрәкәт итү мөмкинлеген тәэмин итәргә кирәк.;

49) автостоянка - күбесенчә жиңел автомобильләренә һәм башка мототранспорт чараларын (мотоцикллар, мотороллерлар, мотоциклка, мопедлар, скутерлар) саклау өчен билгеләнгән махсус ачык мәйданчык.);

50) хайваннарны урамда йөртү һәм дрессировкалау мәйданчыгы-йорт хайваннарын урамда йөртү һәм дрессировкалау өчен билгеләнгән территориянең аерымланган кишәрлеге;

51) Яшел утыртмаларга зыян китерү - жир өсте өлешенә һәм тамыр системасына зыян китерү, шул исәптән яшел үсентеләрне яисә туфракны зарарлы яисә пычраткыч матдәләр белән пычрату.;

52) елгаларда, сусаклагычларда су күтәрелү, юл участогын, транспорт тоннельләрен су белән су басу, атмосфера явым-төшемнәре төшү, кар эрү, юлларның, тротуарларның сыйфатсыз асфальт-бетон катламын жәю, инженерлык системаларыннан һәм коммуникацияләреннән су агызу яки АГУ, Су кабул итү жайланмаларына һәм өске су бирү корылмаларына, жәяүлеләр, автотранспорт хәрәкәтенә комачаулаучы корылмаларга хезмәт күрсәтү кагыйдәләрен бозу яисә бозу. 2 кв. метрдан артык мәйданлы, 3 см дан артык тирәнлектәге су белән тулган территория су басылган дип санала;

53) йорт яны территориясе-шәхси йортка турыдан-туры якин территория, аның белән технологик һәм функциональ бәйлә территория;

54) янәшәдәге территория-мондый жир кишәрлеге төзелгән һәм аның чикләре Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракта, бина, төзелмә, корылма, жир кишәрлеге янәшәсендәге гомуми файдаланудагы территория ;

55) продуктлы хайваннар һәм кош-корт-бу хайваннар һәм кошлар, алар берничә тапкыр яки даими кулланыла алу өчен продуктлар сәт, йон, йомырка кебек һ. б.;

56) төзекләндерү проекты - текст һәм график формадагы материаллардан торган һәм территорияне һәм башка төзекләндерү объектларын төзекләндерү буенча проект чишелешләрен (шул исәптән чәчәкләрен) билгели торган документлар;

57) тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру проекты (паспорт) - төзекләндерү элементының тышкы кыяфәтен һәм төгәл урнашу урынын, шулай ук тышкы мәгълүмат чараларын билгели торган, һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка белешмәләрдән торган муниципаль хокукый акт белән расланган билгеләнгән формадагы документ.;

58) территорияләренә санитар чистарту - билгеле бер территориядән жыю, каты коммуналь һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру);

59) авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен файдаланыла торган хайваннар, терлекләр, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, куяннар, умарта кортлары һ. Б. лар.;

60) төзеклэндерү объектын карап тоту-чисталыкны тээмин итү, төзеклэндерү объектарының, аларның аерым элементларының тиешле техник, физик, санитар һәм эстетик халәтендә тоту;

61) территорияләрне карап тоту - жир кишәрлегендә урнашкан биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, киртәләрнең, төзелеш мәйданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының, транспорт инфраструктурасы объектарының фасадларын үз вақытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйлә чаралар комплексы.;

62) юлларны, квартал эчендәге юлларны һәм башка юл инфраструктурасын карап тоту-аларны тиешле тәртиптә тоту һәм чисталыкта тоту, юллар буенча, тротуарлар, юл читләрендә, квартал эчендәге йөрү һәм юл хужалыгының башка элементларында автомобильләренең һәм жәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен тээмин итү буенча чаралар комплексы.

63) содержание карау һәм яңгыр кабул итү коелары (яңгыр канализациясе), жир асты коммуникацияләре коелары (Корылмалар) - эшкә сәләтлелекне, куркынычсызлыкны, тиешле хезмәтләр һәм жир асты коеларының эстетик төре, төрле билгеләнештәге камералар, яңгыр канализациясе һәм жир асты инфраструктурасының башка элементлары өчен гамәлдәге дөүләт һәм муниципаль стандартлар таләпләренә туры китереп эшкә сәләтлелекне, куркынычсызлыкны саклау буенча чаралар комплексы;

64) махсуслаштырылган автостоянка - күчмә ташландык, хужасыз транспорт чараларын саклау өчен махсус жиһазландырылган һәм саклана торган мәйданчык;

65) төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзеклэндерү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы, шул исәптән транспорт чараларын махсуслаштырылган автостоянкага күчерүне гамәлгә ашыручы махсуслаштырылган оешмалар - Юридик затлар;;

66) транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар - закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән бүлмәләр; Россия Федерациясе Министрлар Кабинетының «Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында " 1993 елның 23 октябрдәге 1090 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе Хөкүмәтенең юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковка (парковка урыннары).» ;

67) спорт мәйданчыгы - жир кишәрлеге, аның өслегендә физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән объектлар (баскетбол щитлары, брусъя, гимнастика стеналары, турниклар һәм (яки) мондый объектлар урнашкан территория);

68) тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы - оешманың урнашу урынында һәм (яки) турыдан-туры товар сату урынында, биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү урынында билгеләнә торган территорияне төзеклэндерү элементы («кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы (оешманың фирма атамасы, аның урнашу урыны (адресы) һәм эш режимы турында), шулай ук Законның үз көченә керүенә яисә гадәттәге эшлекле әйләнеш аркасында урнаштыру мәжбүри булган һәм реклама белән бәйлә максатларны эзәрлекләми торган мәгълүмат.;

69) төзелеш мәйданы - яңа төзелеш урыннары (шул исәптән төзелеп бетмәгән төзелеш объектары), шулай ук гамәлдәге күчәмсез милек объектарын реконструкцияләү, техник яктан яңадан коралландыру һәм (яки) ремонтлау, демонтажлау, шулай ук төзелеш һәм (яки) монтажлау, ремонтлау, реконструкцияләү һәм (яки) техник яктан яңадан коралландыру урыннары . ;

70) тактиль өслеге-өслек катламы фактурасының сизелерлек үзгөрүе белән каплау;

71) каты коммуналь калдыклар - физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук шәхси һәм көнкүреш ихтияжларын канәгатьләндерү максатларында физик затлар тарафыннан аларны торак урыннарда куллану процессында үз Куллану үзлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыкларга шулай ук юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген процессында барлыкка килә торган һәм физик затлар куллану процессында торак урыннарда барлыкка килә торган калдыклар составы буенча охшаш калдыклар да керә;

72) Чикләнмәгән затлар даирәсе булган территорияләр - (шул исәптән майданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар));

73) транспорт чарасы - транспорт чарасы белән кешеләр, йөкләр яки анда урнаштырылган жайланмалар (шул исәптән прицеплар, ярымприцеплар һәм транспорт чарасы белән бергә хәрәкәт итү өчен кирәкле башка жайланмалар.);

74) территорияләргә жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чар, карны махсус билгеләнгән урыннарда жыю, чыгару белән бәйлә эшчәнлек төрө, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар;

75) урам исемнәре, йорт номерлары, янгын гидранты, грунт геодезия билгеләре, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәре коелары, канализация, жир асты газүткәргечләре корылмалары, полигонометрик билгә күрсәткечләре, инвалидлар өчен корылманың фасадында урнашкан объектның мөмкинлекләре күрсәткечләре;;

76) туризм өлкәсендә объектларының, мәгариф объектларының, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрнең аерым торган урыннар рәвешендә урнашуы, урнашуы турында гомумиләштерелгән мәгълүматны үз эченә алган күрсәткечләр;

77) вәкаләтле органнар-муниципаль берәмлек жирле үзидарә органнарының функциональ һәм территориаль органнары, алар үз компетенциясе кысаларында жирлек территориясен төзекләндерүне оештыруны, координацияләүне һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыручы;

78) урна-чүп-чар жыю өчен хезмәт итүче 0,2 дән 0,5 куб. метрлы махсус сыешлык (чиләкләрдән, тартмалардан һәм башка шундый сыешлыктардан тыш).;

79) бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды). Бинаның төп фасады күзгә күренеп торырлык зур зонага ия, кагыйдә буларак, үзәк һәм/яки башка урамнар ягынан кабул итүгә юнәлдерелгән.;

80) фриз-горизонталь полоса рәвешендәге фасадның яки козырекның декоратив бизәү элементы;

81) фронтон-бинаның фасадының түбәдән югарырак баскычтан торган, соңгы кат тәрәзәләренен өске тамгасыннан яки чыгыш ясаучы элементларның өске тамгасына кадәр үлчәп торган соңгы өлеше, фасадның өске тамгасына кадәр.;

82) хужалык майданчыклары - йорт яны территориясендә хужалык өчен билгеләнгән майданчыклар, кер киптерү, келәмнәр һәм йорт әйберләре, чүп-чар жыю өчен махсус жиһазландырылган;

83) төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив жайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, корылмаларның фасадларының, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат щитлары

һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткеләр.;

84) төзекләндерү объектлары элементлары - төзекләндерү объектларының конструктив һәм функциональ өлешләре, аларның тышкы кыяфәтен билгели торган, төзекләндерү объектларын визуаль кабул итүне тәмин итә торган, шулай ук аларның функциональ билгеләнеше нигезендә төзекләндерү объектларын куллануны (эксплуатацияләүне) тәмин итүче төзекләндерү объектлары элементлары;

85) 85) яшелләндерү элементлары - скверлар, парклар, сәнәгать һәм торак төзелешендә, ижтимагый-административ үзәкләрдә, шулай ук урамнарда һәм магистральләрдә, шулай ук яшелләндерү өчен билгеләнгән территорияләр.;

86) өслекләрнең көчәнеше элементлары-борт ташларының төрле төрләре, пандуслар, баскычлар.

III. Территорияләрне төзекләндерү, карап тоту һәм жыештыру буенча гомуми таләпләр

1. Жирлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап тотылырга һәм жыештырылырга тиеш.

2. Гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән урамнар, юллар, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр бие, скверлар, пляжлар, башка объектларны карап тотуны һәм жыюны оештыруны вәкаләтле орган үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

3. Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, милек хокукында, бүтән әйбер яки мәжбүри хокукта (алга таба - жир кишәрлекләренә ия булучылар) булган жир кишәрлеген, шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналарны, корылмаларны мөстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз акчалары хисабына жөлеп итү юлы белән чистарталар.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яисә мәжбүри хокукта булган очракта, жыештырылырга тиешле территория милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ өлеш билгеләнә.

Жир участогы территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яклар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яки башка биналарның, корылмаларның хужалары (кулланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Физик яки юридик зат карамагында булган жир кишәрлеге билгеләнгән төрлөптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлегенә хужасы булган жир кишәрлегенә фактта барлыкка килгән чиге буенча территория жыештырылырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яки мәжбүри хокукта булса, фасадны карап тоту якларның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

4. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын, тротуарларны карап тоту һәм жыештыру, әлеге эш төрләрен башкаруга муниципаль контрактлар төзегән махсус оешмалар (подрядчы, башкаручы) тарафыннан башкарыла.

5. Шәхси торак йортлар территорияләрен карап тоту һәм жыештыру мондый йортларның милекчеләре (яллаучылар) тарафыннан башкарыла.

6. Яшеллэндерү һәм төзеклэндерү элементларын карап тоту һәм карап тоту:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә-жир кишәрлегенең милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгән территорияләр чикләрендә - вәкаләтле орган йә оешма, әлеге эшләрне башкаруга тәминатчыны (подрядчыны, башкаручыны билгеләү нәтижәләре буенча муниципаль контракт төзегән);

3) чиклэнгән файдаланудагы (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнештәге (санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) яшеллэндерелгән территорияләр чикләрендә-әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә-торақ биналарның милекчеләре;

5) жир өсте коммуникацияләренең, шул исәптән электр челтәрләренең, яктырту челтәрләренең, радионияләрнең саклау зоналарында-күрсәтелгән коммуникацияләренең хужалары;

6) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (урнаштыру рәхсәт ителгән очракта) - әлеге коммуникацияләренең хужалары.

7. Кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыештыру һәм чистарту, урам һәм юллардан грунт һәм өслек суларын бүлеп бирү өчен билгелэнгән, яңгыр канализациясе коллекторларын һәм яңгыр кабул итү коеларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

8. Жәмәгать бәдрәфләрен урнаштыру һәм карап тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә билгеләнә.

Бәдрәфләренең санитар һәм техник торышы өчен аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәтә торган махсус оешмалар жаваплы.

9. Төзеклэндерү эшләрен башкаруның вакыты эшләрнең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәмин итүне исәпкә алып билгеләнә.

10. Жирлек территориясен карап тоту һәм жыештыру чикләре физик һәм юридик затлар тарафыннан бирелгән жир кишәрлегенең чикләре нигезендә билгеләнә (жир участогы билгелэнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, жир кишәрлегенең фактта барлыкка килгән чиге буенча).

11. Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләргә карап тоту һәм жыештыру буенча эшләрнең үтәлешен контрольдә тотат.

IV. Урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен, юлларны, шәхси торақ йортларны, яңгыр канализациясе челтәрләрен, яңгыр канализацияләрен, карау һәм яңгыр сулары коеларын, су бүлү корылмаларын, элемент техник чараларын, тышкы яктырту объектларын, кече архитектура формаларын, стационар булмаган объектларны, төзелеш эшләре алып бару урыннарын, жирләү урыннарын, автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау тукталышларын карап тоту буенча таләпләр. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү.

Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча гомуми таләпләр

1. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен милекчеләре яки башка хокук ияләре мөстәкыйль рәвештә йә махсус оешмаларны үз акчалары хисабына жәлеп итү юлы белән тоталар.

2. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту үз эченә ала, алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен төзеклэндерү.:

- биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;
- жир кишәрлеген жыештыру һәм санитар-гигиеник чистарту;;
- гражданныр, оешмалар һәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлегенә нәтижәсендә барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару;
- жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндрерү һәм төзекләндрерү элементларын карап тоту һәм карау.

3. Фасад биналар, корылмалар булырга тиеш түгел ия видимых жәрәхәтләре төзелеш өлешендә, декоративные бизәкләү һәм инженерлык элементларын һәм сакларга тиеш тиешле эстетик торышы.

Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту

1. Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

-конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырекларын, балкон һәм лоджий коймаларын, карнизов, Крылья һәм аерым баскычларны, спусклар һәм баскычлар коймаларын, витрин, декоратив детальләренә һәм башка конструктив элементларны үз вакытында ремонтларга һәм төзекләндрергә, аларны буяу һәм буяу эшләрен башкарырга, шулай ук аларны буяу эшләрен башкарырга кирәк.;

-водостокларның, водосток торбаларның һәм сливларның төзек хәлдә булуын һәм карап тотылуын тәэмин итү;

- герметизация, тегү һәм тегү тегүләр, ярыклар һәм сайлау;

- керү төркемнәрен, отмосткаларны, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту ;;

-фасадларны, шул исәптән фасадларны, аларның торышына һәм эксплуатацияләүгә бәйлә рәвештә, үз вакытында чистарту һәм юдырту;;

- тәрәзәләренә һәм витриналарны, элмә такталарны һәм күрсәткечләренә вакытында ю;

-язулардан, рәсемнәрдән, игъланнардан, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффити ясалган әйберләрдән чистарту;.

2. Биналар, корылмалар, встроено-төзелгән торак булмаган биналар милекчеләренә, башка хокук ияләренә һәм тиешле вазифалар йөкләнгән башка затларга киңәш ителә:

- кирәк булганда, фасадларны чистартырга һәм юарга,

- кирәк булган саен, чистартырга һәм юарга, кагыйдә буларак, химик чаралары белән эчке һәм тышкы өслекләре остекления тәрәзәләр, ишек балконов һәм лоджий, керү ишекләре;

-агымдагы ремонт үткәргә, шул исәптән фасадның фактик торышын исәпкә алып, фасадны буяу.;

-фасадның аерым элементларын (цоколей, канат, баскыч, прямк, керү ишекләре, капкалар, цоколь тәрәзәләре, балконнар һәм лоджия, су торбалары, тәрәзә агымнары, линия ачышлары һәм башка конструктив элементларны) хуплый торган ремонт ясау;);

-чыгыш ясаучы фасад конструкцияләре жимерелү куркынычы янаган очракта (коймалар, сеткалар урнаштыру, жимерелә торган элементны демонтажлау һ. б.) саклау-кисәтү чараларын башкарырга;

-мондый вывеска эксплуатацияләnmәгән очракта (арендатор (субарендатор) һ. б. очрактар) тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасын (вывеску) сүтәргә.

3. Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

-биналарның һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян килү (пычрату): су агып китү, буяу, ярыклар булу, киселгән штукатурка, тышлау, кирпич салу, тимер-бетон конструкцияләренә саклагыч катламын бушату һ. б.;

- панельара ызгышлар герметизациясен бозу;

-штукатурка, тышлау, фасадларның, биналарның һәм корылмаларның буяу катламына, шул исәптән тәрәзә, Керү приямкаларының конструкцияләренә төзек булмау (катлау, пычрату)

-повреждение (загрязнение) выступающих элементов фасадов зданий и - чыгыш ясаучы биналарның һәм корылмаларның фасады: балконнар, лоджий, эркерлар, тамбурлар, карнизов, козырьков һ. б. зыян китерү (пычрату).;

- балкон, лоджий, парапетлар коймалары жимерелү (булмау, пычрату) һ. б.;

- вәкаләтле орган белән килештерелгән паспортсыз тыш, бинаның фасадында һәм (яки) түбәсендә тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, учреждениенә такталары, режим таблицаларыннан тыш;

-афишалар, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукцияне фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә проемының эчке ягында), пыяла ишекләрдә (шул исәптән ишекнең эчке ягынан), биналар, корылмалар һәм корылмаларның эчке ягынан) алга таба файдалану максатларында элү һәм жәю.

4. Бина түбәсендә антенналар һәм кабельләр урнаштыру рөхсәт ителә.

Күрсәткечләр

1. Биналарның, корылмаларның фасадлары күрсәткечләр, билгеләр белән жиһазландырылырга тиеш.

2. Тарихи территорияләр чикләрендәге биналарда, корылмаларда, шулай ук урамнарда һәм юлларга чыгучы биналарның исемнәре һәм номерлары турындагы мәгълүмат Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә урнаштырыла. Күрсәткечләр һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Күрсәткечләрнең һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен җаваплы затлар җаваплы.

Керү төркемнәре ()

1. Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту жиһазлары, элмә (козырек), өслекләренә бәйләнеше элементлары (баскычлар һ.б.), инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен (пандуслар, перила һ. б.) урнаштыру өчен җайланмалар һәм җайланмалар белән жиһазландырырга кирәк.

Пандус булырга тиеш үтәлгән берничә материал белән шороховатой текстурой өслеге башка горизонтальных канавок. Пандусларның койма конструкцияләре булмаганда, биеклеге 75 мм дан да ким булмаган бортик һәм поручни күздә тотыла. Бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12 кабул ителә.

Пандус борылганда яки аның озынлыгы 9 м дан да ким булмаган очракта, һәр 9 м дан соң, горизонталь майданчыкларда 1,5 x 1,5 м киңлектәге горизонталь майданчыкларны күз алдында тотарга киңәш ителә. Юлның горизонталь участкалары башында һәм ахырында пандуса башкарырга тиеш отличаящими нче поверхностей текстура һәм төсе.

Баскыч яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге 800-920 мм биеклектәге йөкләмәләр карала. Поручняларның озынлыгы пандус яки баскычның һәр яктан 0,3 метрга ким булмашка тиеш.

2. Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәрткәндә рөхсәт ителми:

- подвалга һәм цоколь катына керү юлларын урнаштыру, аларның идәннәре дәрәжәсе гомуми файдаланудагы территориягә чыга торган фасадлардагы жир дәрәжәсеннән 1,2 м югарырак булган биналарга керү юлларын урнаштыру .;

- жәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулаучы терәк элементлар (колонналар, стояклар һ. б.) урнаштыру;

- бинаның бөтен фасады комплекслы чишелешен исәпкә алып, проект документациясен эшләмичә, ике һәм аннан күбрәк керү юлларын урнаштыру (гамәлдәгеләрен исәпкә алып);;

- зонада керү төркеме элементларының минималь норматив киңлеге булган урам-юл челтәре тротуарларын жиңел конструкцияләрдән (баскычлар, пандуслар, крыльцо, яшелләндерү), якин-тирә тротуарны 0,5 м. га урнаштыру .

Түбәләр

1. Биналар, корылмалар түбәсе, су бүлү системасы элементлары, төтен юлларын һәм вентиляция системаларын каплау төзек хәлдә булырга һәм теләсе нинди һава шартларында йортларда яшәүчеләр һәм жәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

2. Кышкы чорда биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре тарафыннан түбәләргә кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән вакытында чистарту оештырылырга тиеш. Жәяүлеләр зоналарына чыга торган яктардагы түбәләргә кардан чистарту участокларны коймалап алу һәм барлык саклык чараларын күрү белән һәм тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәләрдән карны эчке ишегалды территорияләренә ташлау зарур. Түбәдән жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортын көтү тукталышына, юл йөрү өлешенә кар һәм боз кичекмәстән чистартылырга тиеш.

3. Кар һәм боз өемнәре ташлаганда, боз сөңгеләре ташлаганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тәэмин итүнең һава линияләре, яктырту һәм элемент линияләре, юл билгеләре, юл светофорлары, юл киртәләре, юл коймалары, жәмәгать транспортын көтү павильоннары, бинаның декоратив бизәлеше һәм инженерлык элементлары сакланышын тәэмин итүче чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементларга зыян килгән очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян күргән зат хисабына торгызылырга тиеш.

4. Биналарның, корылмаларның түбәләре су бүлүгә ия булырга тиеш, ул жәяүлеләргә агып төшә торган суның турыдан-туры элгүенә юл куймый. Желоба, бүрәнкә, водосток булырга тиеш ызырван һәм расчитаны үткәрү өчен жыела торган су күләмен. Жәяүлеләр зоналары булган биналар ягыннан чыккан водостоклар жәяүлеләр сукмакларынан читкә китергә тиеш.

5. Рөхсәт ителми:

-- түбәне (көрәкләр, скребкалар, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны түбә ябу өчен билгеләнгән биналар, корылмалар түбәсендә тоту ;;

-бина түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чардан водосток торбаларны бүрәнәләргә ташлау.

Жир кишәрлекләрен карап тоту

1. Жир кишәрлекләре территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

- чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (боздан) жыештыру);

-юлларның, күперләренең, урамнарның, тротуарларның, юлларның, жәяүлеләр территорияләренең бозлавыкка каршы материаллары белән эшкәртү;;

-кар көрәү һәм себерү;

-кар һәм боз чыгару);

- контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп-чар өчен чүп-чар, эскәмияләр, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту.;

-чүп кабул итү камераларын, контейнерлар (бункерлар) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;;

-яңгыр һәм кар суларын бүлөп бирү;

- каты коммуналь, зур габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм чыгару;

- тузан хасил итү һәм һаваның дымлылыгын киметү өчен территориягә су сибү;

- яшел үсентеләрнең сакланышын тәэмин итү, аларны карау; территориядә урнашкан гражданныр тормышы һәм сәламәтлеге өчен, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә куркыныч тудыручы коры-сары һәм яшел үсентеләрне вакытында кисү, Наратлык ысулларын (химик, механик һәм башкалар) юк итү, бетерү буенча чаралар үткөрү.

Наратлык Балтыргычын бетерү буенча чаралар аны бутонизацияләүгә һәм чәчәк ата башлауга, гербицидлар һәм (яки) арборицидлар белән үсеш учакларын сиптерү юлы белән; коры үсемлекләрне чабу, урып-жыю, тамыр системасын казып алу, туфрак эшкәртү, күпьяллык үлән чәчү юлы белән үткәрелергә тиеш.;

- коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык коммуникацияләрен (корылмаларны), юлларны, тимер юлларны, күперләрне, жәяүлеләр кичүләрен төзүдән, реконструкцияләүдән һәм төзекләндерүдән соң, төзекләндерүдән соң, төзекләндерүдән һәм төзекләндерүдән соң бозылган төзекләндерү элементларын торгызу, реставрация, археология һәм башка жир эшләрен башкару .;

-гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп карау һәм яңгыр кабул итү коеларын (яңгыр канализациясе), жир асты коммуникацияләре коеларын (корылмаларын) карап тоту;

- жир кишәрлекләре коймаларын карап тоту, шул исәптән жимерелгән (сүтелгән) биналар, корылмаларның территориягә чит кешеләр үтеп керү һәм (яки) санкцияләнмәгән урыннарда калдыкларны урнаштыру мөмкинлеген юкка чыгара торган жимерелгән (сүтелгән) коймаларын урнаштыру һәм карап тоту, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәэмин итү.

Юлларны карап тоту

1. Юлларны карап тотуны тәэмин итүченә (подрядчыны, башкаручыны) билгеләү нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен башкаруга муниципаль контрактлар төзегән оешмалар гамәлгә ашыра.

2. Юл территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

- юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;

- тротуарлардан (жәяүлеләр зоналарыннан, юллардан) һәм юлларның йөрү өлешеннән, ясалма юл корылмаларыннан пычрак, чүп-чар, кар һәм боз (боз) жыештыру;

-юу һәм юл катламнарына су сибү;

-китүе өчен газонами һәм яшел үсемлекләр;

-жәмәгать һәм тимер юл транспортының тышкы яктырту баганаларын һәм контакт челтәрен ремонтлау;

-кече архитектура формаларын ремонтлау һәм буяу;

- ясалма юл корылмалары составына керүче Күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын, тау канауларын һәм ачык лотокларны урнаштыру, ремонтлау һәм чистарту;;

-коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм ел саен буяу.

3. Юл катламнарын саклау максатларында рөхсәт ителми:

-йөк ташу жөпселләр;

-рельслар, бүрәнәләр, тимер балоклар, торбалар, кирпич урамнарында төяү-бушату эшләре вакытында башка авыр әйберләр ташлау һәм аларны туплау.;

-төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) туплау.

4.Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

- жәяүлеләр өчен юнәлдерүче тимер коймалар һәм тротуар баганаларны

сезонлы буяу кыш көне, төзеклөндөрү айлыгы вакытында башкарыла. Буяу алдыннан коймалар ремонтланырга, пычрактан чистартылырга, юылган һәм төятелгән булырга тиеш;

- барлык юл тамгасы заказчы тарафыннан билгеләнгән чират вакытында һәм тәртиптә юл тамгасы төшерү өчен расланган паспортлар (схемалар) нигезендә үтөлөргә тиеш.;

- юлларның юл тамгасы кирәк булган чәчәкләр һәм ут-техник характеристикаларын, тоташтыру коэффициентын, эксплуатациянең барлык чорында майдан буенча саклануны тәэмин итәргә тиеш;

- конструкцияләр һәм юл билгеләрен ныгыту системалары видимость шартларына һәм монтажлау мөмкинлекләренә карап сайлап алына;

- юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгына китергән сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

- визуаль-коммуникация системасы элементлары: Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре юлларда һәм транспорт чишелешләрендә аларга хәрәкәт юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә;

Муниципаль берәмлекнең гомуми файдаланудагы территорияләрен карап тоту һәм төзеклөндөрү

Муниципаль берәмлекнең гомуми кулланылыштагы территорияләрендә тыела:

1) территорияләрен металл лом, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары белән пычратырга, авыл хужалыгы продукциясе һәм калдыклары белән скирдларга һәм түкөләргә салынган, ягулык-майлау материаллары, нефть продуктлары белән пычратырга, калдыклар чүплеген оештырырга.;

2) калдыкларны һәм чүп-чарны, калдыкларны жыю өчен махсус бирелгән урыннардан һәм контейнерлардан тыш, урнаштырырга.;

3) билгеләнгән тәртипне бозып, стационар булмаган сәүдә объектларын, шулай ук ял итү өлкәсендә хезмәт күрсәтү өлкәсе объектларын (аттракционнар, надувные батутлар, велосипедларны прокатка алу, роликлар һәм башка шундый объектларны урнаштырырга.;

4) автотранспорт чараларын юарга һәм чистартырга, махсус билгеләнгән урыннардан тыш;

5) тимгел, тузанлы йөкләр, эретмәләр, яфраклар, калдыкларны брезент капلامыйча яки башка материал белән ташырга, шул максатлар өчен жиһазланмаган машиналарда сыек йөкләр ташырга.;

6) стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштырырга;

7) жир эшләрен башкаруга тиешле рөхсәтнән башка (ордер) эшләр башкарырга;

8) бу максатлар өчен билгеләнмәгән грунт, чүп-чар, калдыклар, кар, бозны агызу һәм агызу.;

9) урам, тротуар, газоннарда төзелеш материалларын урнаштырырга, гамәлдәге законнарны бозып, квартал эчендәге юлларны һәм йортларга керү юлларын ябарга.;

10) тәртип, кәгазь, чүп-чарны газоннарда, тротуарларга, урам, майдан, ишегалды территорияләренә, паркларга, скверларга һәм башка жәмәгать урыннарына ташларга.;

11) бакча диваннарының аркаларында утырырга, эскәмияләр, пачкать, бозарга яки юк итәргә урналар, урам утлары фонарьлары, башка кече архитектура

формалары;

12) сметаларны һәм көнкүреш калдыкларын кое капкачларына, яңгыр канализациясенә Су кабул итү рәшәткәләренә, лотокларга, кюветларга ташларга;

13) чүп-чарны, яфракларны һәм коры үләнне, тараны, житештерү калдыкларын, каты коммуналь калдыкларны яндыру, учак ягу, шул исәптән предприятиеләрнең һәм шәхси йортларның эчке территорияләрендә янгынга каршы чаралар күрмичә (ябык савытлар һәм янғын сүндерү чаралары булу);

14) фасадларны үз белдеге белән үзгәртеп корырга, барлык төрдәге гаражларны, дровяникларны, базларны, агач сарайларын, будкаларны, будкаларны, голубятникларны, теплицаларны, навесларны һәм башка корылмаларны, шулай ук билгеләнмәгән урыннарда тышкы мәгълүматны йөртүчеләрне, кече архитектура формаларын урнаштырырга

15) агачларны ватарга, бозарга һәм юк итәргә, көүсәдәге үз белдеге белән үзең белән күкертләр ясарга, гамаки һәм таганнар агачларына элөп куярга, киём киптерү өчен баулар, аларга камаклар элөргә;

16) газоннарны жимерергә һәм юк итәргә;

17) гамәлдәге законнарны бозып, юл катламнарының машиналар йөри торган өлешенә кар көрәргә.;

18) йорт хайванын, кош-кортны, урамда, авыл хужалыгы жирләрендәге затларны караусыз, гамәлдәге законнарны бозып, йорт хайваннарын һәм кошларны урамда йөртү өчен махсус билгеләнгән урыннардан (көтүлекләр) тыш, жирлек башкарма комитеты билгеләгән йорт хайваннарын һәм кошларны урамда йөртү;

19) зур габаритлы төзелеш чүп-чары, кулланылган көнкүреш техникасы һәм мебель, агач кисәкләре, сабак, контейнерларга һәм зур габаритлы чүп-чар чыгаруга килешү булмаганда һәм гамәлдәге законнарны бозып, контейнер майданчыкларына урнаштырырга.;

20) гамәлдәге законнарны бозып, комплектланган (төзөк булмаган) транспорт чарасын урнаштыру һәм саклау;

21) юынырга, кер юарга һәм хайваннар коенырга, чишмәләрдә, коеларда, суүткәргеч колонкаларда, елга буйларында, күлләрдә һәм ясалма (декоратив) сулыкларда автотранспорт чаралары юарга;

22) торак йорт янындагы территориядә, йорт яны кишәрлегеннән читтә тиресне саклау;

23) йорт яны территорияләрендә, урам юлларында, урамнарда, урамнардан читтә һәм бу максат өчен билгеләнмәгән башка урыннарда юыну һәм чистарту жайланмаларын урнаштыру. Канализацияләре булмаган торак биналарда бәдрәф һәм юын чисталыклары жыю өчен, зур предметларның чокырга элөгүенә комачаулаучы диварлар һәм капчыклар белән жылытылган чокыр чокырлары каралган;

24) подвоз груза волоком, сбрасывание при погрузочно- разгрузочных работах на улицах рельсов, бревен, железных балок, труб, кирпича и других тяжелых предметов, перегон по улицам, имеющим твердые покрытия машин на гусеничном ходу, движение и стоянка большегрузного транспорта на внутри кварталных пешеходных дорожках, тротуарах и газонах;

25) торак пункт территориясенә грунт һәм автотранспортның көпчөкләре белән пычрак чыгару.

26) транспорт чараларын торак пунктлар чикләрендә (газоннар, чөчөклөкләр һәм үлән үсемлекләре белән шөгильләнүче башка территорияләр), балалар һәм спорт майданчыкларында, хайваннарны урамда йөртү майданчыкларында, шулай ук йорт яны территориясендә урнашкан хужалык майданчыкларында

урнаштырырга.

Шәхси торак йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләндерү

1. Шәхси торак йортларның милекчеләре (яки) яллаучылар (алга таба-торак йортларның хужалары), Әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, гамәлгә ашыралар:

- торак йортларның фасадларының, коймаларның (коймаларның), шулай ук йорт чикләрендәге башка корылмаларның тиешле торышы, аларны үз вакытында ремонтлау һәм буяу;;

- торак йортта тиешле билгеләнгән номер билгесе;

-йорт территориясен тәртиптә тоту һәм тиешле санитар халәттә тоту;

- йорт чикләрендә яшел үсентеләрне тәртиптә тоту, куаклар һәм агачларны санитар кисү, газүткәргечләрнең сак зонасында, кабельле һәм һава электр үткәргеч линияләрендә һәм башка инженерлык челтәрләрендә агачлар утыртуга юл куймаска;;

- үзәкләштерелгән канализация, юын чокыры, бәдрәф булмаганда, бирелгән жир участогы чикләрендә жиһазлар санитар нормаларга туры китереп, аларны даими рәвештә чистартып, дезинфекцияләп тора.;

-каты коммуналь һәм эре габаритлы калдыкларны контейнерларга, контейнер майданчыкларында урнашкан бункерларга; региональ оператор тарафыннан бирелгән пакетларга яки башка савытларга туплау;;

- билгеләнгән тәртип нигезендә каты коммуналь һәм зур габаритлы калдыкларны үз вакытында жыю һәм чыгару.

2. Шәхси торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

- чүп үләннәрен чүпләргә, яфракларны, теләсә нинди төр калдыкларны һәм чүп-чарны йорт яны территорияләрендә һәм чит илләрдә яндырырга;;

- "йорт яны" территориясен теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә;

- урнаштырырга коймалар чит илләрдәге йорт;

- йорт яны территорияләрендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди төр калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру .;

-күмер, тара, утын, эре габаритлы калдыкларны, төзелеш материалларын, йорт яны территориясен сакларга.;

-ишегалды корылмалары төзәргә, йорт яны территориясеннән чокырларны төзекләндерергә;;

-әлеге территориядә махсус транспорт һәм урып-жыю техникасыннан файдалану мөмкинлеген кыенлаштыра торган урам юлларында урнаштыру;;

-территорияне төзекләндерү элементларын жиңгерергә һәм бозарга, сулыкларны чүпләргә;

- йорт территориясе артында комплектланган (төзек булмаган) транспорт чарасын сакларга .;

-әйләнә-тирәнә теләсә нинди калдыклар белән чүпләргә;

- су сиптерү жайланмаларын, сыек чистарткычлар агызуны, житештерү һәм куллану калдыкларын машиналар йөрү өлешләренә чыгаруны билгеләргә.

Шәхси торак йорт яки хужалык корылмалары төзелешенәң жир участогы хужасы тарафыннан йорт яны территориясендә, шул исәптән урамда, Рус Әжиле авыл жирлегә башкарма комитетының язма рөхсәте булганда, төзелеш материалларын вакытлыча саклау рөхсәт ителә ала. Төзелеш материаллары кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә зыян китерүне, шулай ук жиңгерелү, егылу яки башка йогынты нәтижәсендә өченче затларның мөлкәтенә зыян китерүне булдырмый торган ысул белән урнаштырылырга тиеш. Шулай ук вакытта автотранспортның йөрүе тәэмин ителергә тиеш.

Яңгыр канализациясе челтәрләрен, карау һәм яңгыр сулары коеларын, су бүлү корылмаларын карап тоту

1. Карау һәм яңгыр кабул итү коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итүче төзек хәлдә булырга тиеш.

2. Кабул итү бүлмәләренең, тупикларның, күзәтү һәм башка коеларның һәм камераларның төзек техник торышында тотылуын, чистартылуын һәм урнаштыруны гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужалары тәэмин итә.

3. Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализацияләре челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү шушы максатларга жирлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Яңгыр канализациясенең ведомство челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар хисабына башкарыла.

Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотуны гамәлгә ашыручы махсус оешмалар тарафыннан тиешенчә куркынычсыз хәлдә булырга тиеш.

4. Яңгыр канализациясе коллекторларын саклап калу максатыннан, һәр якка коллектор көзеннән 2 метр сак зонасы урнаштырыла.

5. Яңгыр канализациясе коллекторларының сак зонасы чикләрендә, тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма, башка органнар белән язмача килешенмичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда рөхсәт ителми:

- жир эшләре башкару;
- яңгыр канализациясе челтәренә зыян китерү, су кабул итү люкларын жимерү ;
- төзелеш алып барырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмалары урнаштырырга;
- сәнәгать, коммуналь калдыкларны, чүп-чар һәм башка материалларны ташларга.

6. Урамнарны, биналарны, корылмаларны су белән тәэмин итү, су, канализация, яңгыр сулары жайланмалары, системалар, челтәр һәм корылмалар төзек булмау аркасында су агып чыккан бозлар барлыкка килү, шулай ук газоннарда, тротуарларда, урамнарда һәм ишегалды территорияләренә су агызу, суырту яки агызу рөхсәт ителми.

7. Жирлек территориясендә су коеларын һәм парлау майданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми.

8. Яңгыр кабул итә торган коелар рәшәткәләре даими чистартылган хәлдә булырга тиеш. Рәшәткәләр һәм коелар чүпләнми, аларның үткөрү сәләтен чикли. Яңгыр канализациясенең карау һәм яңгыр кабул итү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына ике тапкыр башкарыла. Карау һәм яңгыр кабул итү коеларын чистартканнан соң, чыгарылган пычратуларның барлык төрләре кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

9. Карау коеларының люклары бер дәрәжәдә хәрәкәт итү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар белән капланган булырга тиеш.

Карау коеларының машиналар йөрү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артмаган, яңгыр кабул итү коелары белән тоташтырылу дәрәжәсен 3 см дан да артмаска мөмкин.

10. Капкачлары яки рәшәткәләре жимерелгән яки юкка чыккан коммуникацион коелар, ачыкланганнан соң, челтәрне эксплуатацияләүче оешма тарафыннан киртәленеп алынган, тиешле кисәтү билгеләре белән билгеләнгән һәм билгеләнгән вакытка алыштырылган булырга тиеш.

11. Инженерлык челтэрләрәндә планлы эшләр башкарганда, канализация агымнары якындагы канализация челтәре, су һәм жылылык челтэрләрәнән - яңгыр канализациясенә (булганда) агызыла. Юлга су агызу тыела.

Су агуның нәтижәләрен бетерү зыянлы инженерлык челтэрләрә хужалары хисабына да башкарыла.

12. Яңгыр канализациясе челтэрләрәнең техник торышы (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне вакытында ябу) өчен җаваплылык эксплуатация оешмаларына йөкләнә.

Элемтә техник чараларын карап тоту

1. Биналарны инженер-техник яктан тәэмин итү өчен билгеләнгән элемтә, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый челтэрләрне урнаштыру Җир асты юлы белән (траншея, канал, тоннельләрдә) гамәлгә ашырыла.

2. Тышкы коммуникацияләрне биналарга башка ысул (һава, жир өсте) белән үткөрү эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын алган очракта гына рөхсәт ителә.

3. Элемтә элемтә линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдаланырга рөхсәт ителми:

-автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртәләре, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;

-фасадлар, түбәләр, биналар һәм корылмалар (төтен юллары, вентиляция, күмәк телевидение һәм радио кабул итү системалары антенналары, фронтоннар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр) элементлары.

4. Рөхсәт ителми:

-бер бинадан икенчесенә һава юлы белән кабель сузганда юлларны кисәргә;;

-бүлү муфт шкафыннан тыш кабель запасларын урнаштыру;

5. Милекчеләр (хужалар) техник элемтә чараларын (кабельләр, кабельләрне ныгыту элементлары, бүлү һәм муфт шкафлары һ.б.), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырылган техник җайланмаларны тиешле хәлдә тотарга тиеш (өзеклекләр һәм/яки изоляция тышчасы булмау, буяу булмау, коррозия һәм/яки механик зыяннар булу, чыбыклар һәм/яки аларны ут баганаларына һәм электр тапшыру линияләренә беркетү).

Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

1. Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганаclarы (шул исәптән жыюлар, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

2. Урамнар, юллар, җәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук аншлаgлар һәм ижтимагый һәм торак биналарның номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, жирлек мәгълүматы элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

3. Биналарның һәм корылмаларның милекчеләре, милек рәвешләренә карамастан, биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгати яктыртылышы булуын һәм эшләвен проектлар нигезендә тәэмин итәргә тиеш.

4. Төп майданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә функциясез яктырткычлар саны 3% тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район әһәмиятендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5%, Җир асты җәяүлеләр кичүендә - 10%, көндез дә, кичке һәм төнге режимда (10% ка яктырткычлар кертелмәгән).

5 металл терәкләр, кронштейннар һәм тышкы яктырту җайланмаларының

башка элементлары чисталыкта булырга, крена, коррозия учакларына ия булмаска һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалар, кулланучылар) белән буялырга һәм төзек хәлдә калырга тиеш.

6. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган юл, урам һәм йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшләрен тәэмин итүче (подрядчы, башкаручы) билгеләү нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен башкаруга вәкаләтле орган яки оешма башкара.

Торак йортларның кереш бүлү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшләрен идарәче оешмалар башкара.

7. Тышкы яктырту баганалары, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләре, саклагыч, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юл жиһазлары элементлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек хәлдә һәм чисталыкта булырга тиеш.

8. Тышкы яктырту баганаларын, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрен алыштырганда әлеге конструкцияләр өч тәүлек дәвамында сүтеп алынырга һәм челтәр хужалары тарафыннан чыгарылган булырга тиеш.

Тышкы яктырту баганаларын чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән башкарыла, калган территорияләрдә - мондый кирәкле ачыкланган мизгелдән (демонтаж) бер тәүлек эчендә башкарыла.

9. Ут баганалары һәм жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрендә урнашкан барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм тышкы кыяфәте өчен әлеге терәкләрнең милекчесе (хужасы) җавап бирә.

10. Үткәргечләрнең текә ярлары, терәк, изоляторлар булган очракта тышкы яктырту жайланмаларыннан файдалану рөхсәт ителми.

Тышкы яктырту жайланмалары эшендә электр чыбыкларын өзү яки терәкләрне зарарлау белән бәйле житешсезлекләрен ачыклаганнан соң кичекмәстән бетерергә кирәк.

11. Чыбыкларны һәм кабельләренә челтәрләргә һәм тышкы яктырту жайланмаларына үз белдегең белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

12. Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектларның милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы:

- урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләр һәм яктырткычларның, яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтеп торырга, бозылган яки зыян күргән очракта үз вакытында ремонт ясарга ;;

- билгеләнгән тәртип нигезендә утны кабызуны һәм сүндерүне күзәтеп торырга;;

- тышкы яктыртуны урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;;

- тышкы яктырту фонарьларын вакытында алыштыру.

Кече архитектура формаларының эчтәлегә

11. Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, муниципаль жиһазлар, авыл жирлегә территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник жайланмалар керә.

2. Кече архитектура формаларын карап тоту бирелгән жир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир кишәрлекләре хужалары тарафыннан гамәлгә ашырыла - тәэмин итүче (подрядчы, башкаручы) билгеләү нәтижәләре буенча әлеге эш төрләрен башкаруга муниципаль контракт төзегән оешма белән контракт (шартнамә) нигезендә вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

3. Кече архитектура формалары хужалары бурычлы:

- үз эченэ кече архитектура формалары чисталыкта һәм исправном торышы;
- язгы чорда кече архитектура формаларына планлы тикшерү ясау, аларны иске буяудан, тутыктыргычтан, юдыртудан, буяудан арындыру, шулай ук ватылган элементларны алмаштыру;;
- кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кардан һәм боздан якын килү юлларын чистарту;
- өслекле комлыклар ясау, комлыклардагы комны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә алмаштыру.;
- балалар, спорт, хужалык майданчыклары һәм ял майданчыклары жиһазларының конструктив элементларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм куркынычсызлыгы таләпләренә туры килүен күзәтеп торырга;;
- фонтаннар эшләгән чорда су өслеген көн саен чүп-чардан арындырырга.

4. Рәхсәт ителми:

- кече архитектура формаларын тиешенчә файдаланмаса (балалар уен майданчыкларындагы өлкәннәр ялын, спорт майданчыкларындагы киём киптерү һ. Б. лар.);
- кече архитектура формаларында теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне эләргә һәм ябыштырырга;
- жиимерергә һәм повреждат кече архитектура формалары һәм аларның конструктив элементлары;
- фонтаннарда коенырга.

Стационар булмаган объектларны карап тоту

1. Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы буенча гамәлгә ашырыла.

2. Жир кишәрлеген арендауа килешүе вакыты чыккач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелергә, ә жир участогы азат ителгән һәм беренчел халәткә китерелгән булырга тиеш.

3. Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм физик затлар бурычлы:

- аларны ремонтлау һәм буяу. Ремонт тышкы кыяфәтне һәм проект документлары белән билгеләнгән төсләр чишелешен исәпкә алып башкарылырга тиеш;
- стационар булмаган объектлар янында урналар урнаштырырга, чүплекләргә кирәк булган саен чистартырга һәм чистартырга.

4. Рәхсәт ителми:

- стационар булмаган объектларга, козырекларга, навесларга һәм проектларда каралмаган башка конструкцияләр төзүгә.;
- стационар булмаган объектлар янында сөүдә-суыткыч жиһазларын урнаштыру;
- стационар булмаган объектлар янында һәм аларның түбәләрендә таралар, товарлар, детальләр, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны складка, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатлары өчен кулланырга.;
- стационар булмаган объектлар арасындагы янгынга каршы разрывларны жиһазлар, калдыклар белән тәэмин итү.

Төзелеш эшләрен башкару урыннарын карап тоту

1. Төзелеш майданчыкларын карап тоту, төзекләндерү эшләре төмамланганнан соң, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләргә торгызу төзүчегә йөкләнә.

Эшләр алып барылмый торган төзелеш объектлары төзелеш чөлтәргә

белән ябылырга тиеш

2. Төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләр башланыр алдыннан, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләрне башкару чорында кирәк:

-төзелеш майданчыгы территориясенә бөтен периметры буенча башкарма комитетның хокукый актлары таләпләренә туры китереп типлаштырылган койма урнаштыру;

-төзелеш майданчыгы коймаларының гомуми тотрыклылыгын, ныклығын, ышанычлылыгын, эксплуатацион куркынычсызлыгын тәэмин итәргә;;

- төзелеш майданчыгы коймаларының тиешле техник торышын, аның чисталыгын күзәтеп торырга, вакытында пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән һәм граффитидан арындырырга ;;

-төзелеш майданы территориясенә кергәндә, гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә җавап бирүче төзелеш объектының мәгълүмати щитын урнаштырырга һәм аны тиешле хәлдә тотарга.;

- төзелеш майданы периметры буенча тышкы яктыртуны тәэмин итү;

-төзелеш майданына керү юлларын, майдан эчендәге юлларны һәм чыгу урыннарында транспорт чараларының тәгәрмәчләрен чистарту һәм юл пунктларын, урамнарның (юлларның) йөрү өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгармау өчен, җиһазландырырга;);

-төзелеш майданчыгы территориясендә каты коммуналь, эре габаритлы һәм төзелеш калдыклары жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункерлар булуны тәэмин итәргә;;

- төзелеш майданыннан каты коммуналь, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәэмин итәргә ;;

- төзелеш майданчыгы территориясеннән чистартылган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарда чыгаруны тәэмин итәргә;

- эшләр башкарганда гамәлдәге җир асты инженерлык коммуникацияләрен, тышкы яктырту челтәрләрен, яшел үсентеләрне һәм кече архитектура формаларын саклауны тәэмин итәргә.

3. Төзелеш материаллары, җиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмәләр, эшчеләр һәм хезмәткәрләрне вакытлыча урнаштыру өчен көнкүреш вагончыклары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелеш оешмалары проекты нигезендә төзелеш майданчыклары цикләрендә урнаштырыла.

4. Рәхсәт ителми:

-гражданның шәхси һәм иҗтимагый иминлеген тәэмин итү белән бәйлә коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 23.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр, тынлыкны бозу белән бәйлә төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшләрне оештыру һәм үткөрү.;

- Башкарма комитетның тиешле рәхсәтеннән (күрсәтмәләреннән) башка юлларның һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен тарайту яки ябу;;

- чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш калдыклары утильләштерергә.

Җирләү урыннарын карап тоту

1. Җирләү урыннарын этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә карап тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Җирләү урыннарын санитар тәртиптә тотуны тәэмин итүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгеләү нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне башкару буенча муниципаль контракт төзегән махсуслаштырылган оешма гамәлгә ашыра.

3.Җирләү урыннарын карап тотуга карата таләпләр:

- зираттагы чүп-чар контейнерлары һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш.

Калдыклар тупланган очракта, 3 көнгө кимендө бер тапкыр чыгарылырга тиеш;
-ауган һәм авария хәлендә агач утыртмалары булу рәхсәт ителми. Авария хәлендәге агач үсентеләре ачыкланган мизгелдән бер тәүлек эчендә сүтелергә тиеш;

- шәхесләре куелмаган каберләр яки үлгәннәрнең каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер белән жиһазландырылырга тиеш.

4. Кышкы чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

- зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаган килеш тигез кар өеме булу рәхсәт ителә;

- үзәк юллар, подъезд юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юл һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен кар явудан соң ук эшкәртү башлангычта тиеш;

-иң беренче чиратта кар чыгару, боз өю һәм Үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз муниципаль берәмлекләрен бетерү зарур;

-жәяүлеләр жирләү урыннарында бозлавыкка каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газоннарда, куакларга туплау рәхсәт ителми.

5. Жәйге чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

-үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм жирләү урыннарында башка территорияләр төрле пычрактан чистартылырга тиеш.;

-яшел үсентеләренә санитар кисү, агач-куак үсемлекләрен чүп-чардан арындыру чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

6. Күмелү урынын, кабер өстендәге корылманы (хачлар, һәйкәлләр, плитәләр, склепалар һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, аны Колумбиядә карау ире(ай), туганнары, вафат булган затның законлы вәкиле яки мәжбүри санитар таләпләренә үтәп башка зат тарафыннан башкарыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту

1. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту (алга таба - стоянка) гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянканы урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба-хужасы) ия була.

2. Хужалары бурычлы:

-тукталышларның бөтен периметры буенча койма урнаштыру, ул механик йогынтыларга һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;

-тукталыш коймаларының тиешле техник торышын, аларның чисталыгын күзәтеп торырга, вакытында пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән арындырырга;;

- тукталышлар территорияләрендә һәм тукталышларга якин территорияләрдә материаллар, комплектланган транспортны, төрле конструкцияләренә саклау, саклауга юл куймаска;;

-тукталышлар территориясен утның тигез бүленешен тәэмин итүче тышкы яктырту белән жиһазландырырга, гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләренә таләпләренә туры килә торган;

-ягулык-майлау материалларына ия булган автомобильләренә юдырту һәм автомобильләренә тукталышына юл куймаска.;

- тукталыш территорияләрен карап тоту санитар һәм янгынга каршы кагыйдәләренә үтәү.

- даими рәвештә санитар эшкәртү һәм чистарту, калдыкларны жыю өчен

контейнерлар (чүплекләр) урнаштыру, каты коммуналь калдыкларны, карны даими рәвештә чыгаруны тәэмин итү;;

- инвалидларның тукталышлар территориясенә тоткарлыксыз үтеп керә алуын тәэмин итәргә. Инвалидлар «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясы нигезендә махсус автотранспорт чараларын парковка өчен бушлай файдалана.

Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү дәүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткөрү чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлеше дәүләт һәм муниципаль флагларны, лозунгларны, гирляндаларны, панноларны, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыруны, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыруны үз эченә ала.

Бәйрәм бизәлеше элементларын ясаганда һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен көйләүнең техник чараларын төшерергә, жимерергә һәм аларның күрүчәнлеген начарайтырга рөхсәт ителми.

V. Жирлек территорияләрен жыештыру тәртибе, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны вакыт-вакыт башкаруны да кертеп.

Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тотуга карата гомуми таләпләр

1. Авыл жирлеге территориясен жыештыру һәм карап тоту эшләре алып барыла:

- 1) жәйге чорда-15 апрельдән 14 октябргә кадәр;
- 2) кышкы чорда - 15 октябрдән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән срокларга, һава шартларына карап, Башкарма комитет тарафыннан төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

2. Жирлек территориясен жыештыру эшләре үткөрү юлы белән башкарыла:

- 1) жирлек территориясен карап тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;
- 2) Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә бердәм массакуләм чаралар (өмәләр).

3. Авыл жирлеге территориясен жәйге чорда чистарту, чистарту, су сибү, себерү, себерү, жирлекне карап тоту буенча башка эшләрне башкару юлы белән жирлек территориясенә пычрануын һәм тузанлануын киметү максаты белән башкарыла һәм үз эченә ала:

-ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры һава шартларында су сибү), урам-юл челтәре объектларының тузанын һәм юл катламнарын юдыру һәм ясалма өслекле, яңгыр сулары канализациясе белән жиһазланган башка территорияләр. Юл катламнарын, майданнарны, тротуарларны һәм ясалма өслекле башка территорияләрне юу катламның бөтен киңлегенә башкарыла;

-яңгыр канализациясе рәшәткәләрен чистарту;

- барлык территорияләрдән чүп жыю;

-ел саен, 1 июньгә кадәр, кече архитектура формаларын, бакча һәм урам мебельләрен, чүплекләрен, спорт һәм балалар майданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу;;

-гомуми файдаланудагы территорияләрдә, чикләнгән территорияләрдә һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән тыш, үләнне (үлән биеклеге 15 см дан артык булганда) вакытында чабу һәм тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыештыру;

- листопад чорында-тәүлегенә бер тапкыр коелган яфракларны жыю һәм

чыгару;

- бордюр янында лотокларны юдырганнан соң чүп-чардан арындыру.

4. Гомуми файдалану территориясен кышкы чорда жыештыру үз эченә ала:

- юл катламнарын һәм тротуарларны кардан, боздан һәм чүп-чардан чистарту;

- тайгаклык яки бозлавык барлыкка килгәндә-жәяүлеләр зоналары комы, баскычлар сибү, юл катламнарын бозлавыкка каршы материал белән эшкөртү;

- язгы чорда-карның йомшаруы һәм кар суларын чыгаруны оештыру.

5. Авыл жирлеге территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләрәнең технологиясе һәм режимнары һава шартларына карамастан, Транспорт чараларының һәм жәяүлеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итөргә тиеш.

6. Жәяүлеләр тротуарларын, жир өсте кичүлөрен, баскычларны кышкы чорда чистарту үзенчәлекләре:

- кар яву чорында жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкөртелөргә һәм чистартылырга тиеш;

- бозлавыкка каршы материаллар белән беренче чиратта баскычлар, аннан тротуарлар эшкөртелә.

Бозлавыкка каршы материаллар белән эшкөртү вакыты тайгылыш табылганнан соң дүрт сәгатътән артмаска тиеш;

-чүп-чар һәм химик реагентлар белән пычранмаган коры кар, газонга яки бу максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел үсентеләр сакланган һәм Кар сулар агуны тәэмин иткән очракта, чүп-чар ташлау рөхсәт ителә.

7. Жирлек территориясендә рөхсәт ителми:

- урамнарда, мәйданнарда, яшел үсентеләр булган участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм башка гомуми файдаланудагы территорияләрдә чүп-чардан арындыру ; ;

- гамәлдәге законнар нигезендә бүлеп бирелгән жирләү урыннарыннан читтә гомуми файдалану территорияләрендә мемориаль кабер корылмалары (истәлекле Корылмалар, киртәләр) билгеләргә;;

- әлеге максатлар өчен каралмаган урыннарда, шул исәптән муниципаль жәмәгать транспорты маршрутларының соңгы пунктларында транспорт чараларын юу, чистарту һәм техник хезмәт күрсәтү;;

- биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементлары, һәйкәлләр, мемориаль такталар, агачлар, куаклар, кече архитектура формалары һәм башка төзекләндерү элементларын ватарга һәм жимерергә, шулай ук аларны үз белдеге белән үзгәртеп корырга, үзгәртеп корырга һәм үзгәртеп корырга . ;

- язулар, рәсемнәр ясау, Мәгълүмати-басма продукцияне ябыштыру һәм элү, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, стена, баганалар, коймалар (коймалар) һәм әлеге максатлар өчен каралган башка объектларда граффити алып бару;

-бирелгән жир участокларының чикләре һәм (яки) киртәләре чикләреннән читтә күчемсез милекне складларга һәм сакларга;;

- тротуарларда, газоннарда, юлларда сәүдә әйберләрендә, сәнәгать товарларын һәм башка сәүдә предметларын урнаштыру һәм складлау;;

- билгеләнмәгән урыннарда кар өю;

- тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә юлларны һәм тротуарларны үз белдеге белән ябарга.

8. Региональ оператор әлеге максатлар өчен билгеләнмәгән һәм килешүдә күрсәтелмәгән (алга таба - каты коммуналь калдыкларны санкцияләнмәгән урнаштыру урыны) каты коммуналь калдыкларны жыю урыны табылган очракта, төбәк операторы 5 эш көне эчендә мондый хәбәрне китерүне раслау мөмкинлеген

бирүче теләсә нинди ысул белән хәбәр итәргә бурычлы,

- жир участогы милекчесе, жирле үзидарә органы һәм дәүләт экологик күзәтчелеген башкаручы орган каты коммуналь калдыкларны рәхсәтсез урнаштыру урынын ачыклау турында;

-каты коммуналь калдыкларны рәхсәтсез урнаштыру урынын бетерү кирәклегенә турында 30 көн эчендә жир участогы милекчесенә хәбәр алынганнан соң һәм аңа каты коммуналь калдыкларны санкцияләnmәгән урнаштыру урынын бетерү буенча хезмәт күрсәтүгә килешү проектын жиbәрергә.

9. Әгәр жир участогы милекчесе төбәк операторына хәбәрнамә алынганнан соң 30 көн эчендә каты коммуналь калдыкларны рәхсәтсез урнаштыру урынын юкка чыгаруны мөстәкыйль рәвештә тәэмин итмәсә һәм каты коммуналь калдыкларны санкциясез урнаштыру урынын бетерү буенча төбәк операторы белән килешү төземәсә, төбәк операторы 30 көн эчендә жир участогы милекчесенә белдерү жиbәргәннән соң, каты коммуналь калдыкларны санкциясез урнаштыру урынын юкка чыгара. Бу очракта төбәк операторы тотылган чыгымнарны түләттерү таләбе белән судка мөрәжәгать итәргә хоуклы.

11. Жиr участогы милекчесе каты коммуналь калдыкларны рәхсәтсез урнаштыру урынын ликвидацияләүне мөстәкыйль рәвештә тәэмин итәргә яки ачыкланган каты көнкүреш калдыкларын санкцияләnmәгән урнаштыру урынын бетерү буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төзәргә тиеш

12. Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектә булган жиr кишәрлекләрендә (территорияләрдә) табигый барлыкка килгән чүплекләрне бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Жиrле әһәмияттәге автомобиль юлларын жыештыру

1. Жиrле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юлларны) чистарту машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын көтү тукталышларын, ясалма юл корылмаларын пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан даими чистарту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

2. Язгы-жәйге чорда юлларны юу, су сибү, тузанны бетерү, себерү һ. б. үз эченә ала.

Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру, кар һәм боздан чистарту, пычрак, ком-тоз катнашмасы белән юллар салу, тротуарларны коры ком белән суюны күздә тоту.

3. Юл буенда урнашкан чүплекләрне көнгә бер тапкырдан да ким түгел, тукталыш мөйданчыкларында - көнгә ике тапкыр чистарталар.

4. Жәмәгать транспортын көтү павильоннары тузилмаска, буялмаска, юынырга, санкцияләnmәгән Мөгълүмати-басма продукциядән, граффити чистартылырга тиеш. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

5. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

- машиналар йөрү өлеше бөтен киңлеккә төрле пычратулардан һәм юдыртудан тулысынча чистартылырга тиеш. Жәйге салу линияләре белән билгеләнгән төп, резерв полосалар ком һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

-ике метрлы лоток зоналарына грунт-ком нанослары һәм пычратулар булырга тиеш түгел. Махсус машиналарның эш цикллари арасында ком кисәкләре һәм төрле вак-төяк чүп-чар белән зур булмаган пычрану рәхсәт ителә;

- юл кырылары зур габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

6. Юлларны кышкы жыештыру буенча таләпләр:

- кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

кардан һәм боздан чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары,

юыну, кар көртлөрөннөн чистарту һәм кар чыгару;

7. Рәхсәт ителми:

- тротуарларга, юлларның һәм юлларның йөрү өлешенә кар, боз, квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләрәннән, предприятие, оешма территорияләрәннән, төзелеш майданчыкларыннан, сәүдә объектларыннан чистартылган бозга 8.00 сәгатътән соң, шулай ук юл йөрү өлешен жыештыручы зат белән килешү булмаганда хәрәкәт итәргә яисә хәрәкәт итәргә;;

- тротуарларда, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел үсентеләр булган территорияләрдә техник тоз һәм сыек хлорлы кальций кулланырга;;

- билгеләнгән тәртиптә килешмәгән урыннарда карны чыгару һәм саклау;

-формалаштырырга кар валы:

- юллар һәм урамнар киселешләрендә бер дәрәжәдә һәм өчпочмак зонасында тимер юл кичүләре янында;

- жәмәгать транспортын көтү тукталышларыннан 20 м якынарак;

-транспорт киртәләре яисә югары бордюр белән жиһазландырылган юл участокларында;;

- тротуарларда;

- якин-тирә территорияләргә керү юлында;

- юлларга автотранспортның көпчәкләре белән грунт һәм пычрак чыгару;

-грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, жиңел тара, агачларны брезент белән капламыйча яисә юлларның пычрануын булдырмый торган башка материал белән ташу, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм измәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсе, известь, бетон катнашмалары), аларны юлга, тротуар, юл читенә яки юл янындагы газон полосасына сую мөмкинлеген булдырмый торган чаралар күрмичә генә транспортлау.

Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарын жыештыру, санитар тоту һәм төзекләндерү

1. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарына керә:

- майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, авыл урманнарында оештырылган ял урыннары, пляжлар;

- актив ял итү һәм тамаша чаралары урыннары-стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ. б.;

-сәүдә объектлары (ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган ваклап сату чөлтәләре комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләре;

-административ һәм ижтимагый биналар, учреждениеләр янындагы территорияләр.

2.Паркларны, скверларны, бульварларны, яр буйларын һәм гомуми кулланылыштагы башка территорияләргә жыештыру:

- кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял зоналарында юлларны чистартканда, химик реагентлар булмаган вакытлыча кар өю рәхсәт ителә.

3. Уборка и санитарное содержание розничных рынков:

ваклап сату базарлары территорияләре (алга таба - базар) төзекләндереләргә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, каты өслекләр һәм яңгыр һәм Кар сулары агу өчен укпоннар булырга, шулай ук су һәм канализация булырга тиеш;

- базар территориясен төп жыештыру аның ябылганнан соң башкарыла. Көндөз каты коммуналь калдыклар белән тулган чүп-чар жыючыларны патрульле

жыештыру һәм чистарту эшләрә алып барыла;

- елның жәйге чорында базар территориясендә атна саен дымлы жыештыру мәжбүри рәвештә башкарыла;

- базар территориясе 40 кв. м майданга бер урна исәбеннән урналар белән жиһазландырыла, өстәвенә, алар арасындагы ара линия буенча 10 метрдан артмаска тиеш.;

4. Базар территориясендә урнашкан сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннар эшчәнлегә, каты коммуналь калдыкларны чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төземичә рөхсәт ителми.

5. Сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм санитар тоту:

- сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектлары территорияләрен тәүлегенә кимендә ике тапкыр (иртән һәм кич) жыештыру эшләрә алып барыла. Көндөз патрульлә жыештыру һәм калдыклар белән тулган чүплекләргә һәм чүп-чар жыю урыннарын чистарту эшләрә башкарыла;

- сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларына керү юлында кимендә ике урна билгеләнә;

- калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

6. Башка сәүдә майданчыклары, стационар булмаган вак-төяк челтәрә, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар территорияләрен жыештыру, аларны ябканнан Соң, елның жылы вақытында мәжбүри рәвештә су сибеп башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты коммуналь калдыкларны чыгару тәэмин ителә.

7. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарын төзекләндерү:

- кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегә каты өслек төрләрен (плитка куәте яки асфальт рәвешендә), өслекләргә бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, авыл жирлегә мәгълүматын йөртүчеләр, яшелләндерү участокларын саклау элементлары (металл киртәләр, махсус капламалар төрләре һ. б. үз эченә ала.);

- пляжлардан тыш, кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннарның барлык территорияләре дә каты өслеккә ия булырга тиеш.;

- кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә яшелләндерү участкаларын чөчәклекләр, газоннар, ялгыз, төркөмләп, рядовой утыртмалар, вертикаль, многояруслы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

- места отдыха и массового пребывания людей должны быть бәдрәфләргә урнаштыру һәм карап тотуга карата таләпләргә үтәү белән жиһазландырылган һәм эшләрә килүчә бәдрәф бүлмәләргә белән жиһазландырылган;

- фонтаннарны, буаларны, елга ярларын, ял итү яки кешеләр күпләп була торган урыннарны чистартып торырга тиеш.;

- массакуләм чаралар үткәргәндә, аларны оештыручылар чараны үткәрү урынын жыештыруны һәм төзекләндерүгә тәэмин итәргә тиеш. Чараны үткәрү урынын жыештыру һәм төзекләндерү эшләрен торгызу тәртибә билгеләнгән төрлөптә чараны үткәрүгә тиешле рөхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

8. Кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә рөхсәт ителми:

- моның өчен билгеләнмәгән урыннарда савытларны һәм сәүдә жиһазларын сакларга, складларга;

- территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату;

- автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, файдаланылган ягулык-майлау сыекчаларын агызырга.;
- автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар урнаштыру, билгеләнгән төр типне бозып реклама конструкцияләре урнаштыру;
- газоннарга, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларына зыян китерү;;
- повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны билгеләнгән урыннар;
- сыек азык-төлек калдыкларын, сатуратор жайланмаларыннан, куас һәм сыра цистерналарыннан суны тротуарларга, газоннарга һәм жирлек юлларына агызырга;;
- автотранспорт чараларын законсыз рәвештә стоянкалар оештыру ; ;
- стационар булмаган объектларны үз белдегә белән урнаштыру;
- тротуарларның асфальт-бетон катламын, якин-тирә яшел зоналарның һәм территорияләренә төзекләндерүнең башка элементларының бөтенлеген бозарга .;
- территориядә сәүдә-суыткыч жиһазларын урнаштыру;
- халыктан каты коммуналь калдыкларны жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга), идарәче оешмалар белән каты коммуналь калдыкларны жыю өчен контейнерларга (бункерларга) калдыклар урнаштыру турында шартнамә булмаса, каты коммуналь калдыкларны контейнерларга (бункерларга) куярга.;
- тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдегә белән ябарга;;
- товарны сәүдә объектывнан читтә чыгарырга;
- учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәргә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкертү өчен кулланырга.

Шәхси торак төзелеш территорияләрен жыештыру

1. Торак йорт хужалары жир участогын көн саен жыештыралар (шул исәптән кардан да).
2. Рәхсәт ителми:
 - кар этәрү, чүп-чар ташлау, шлак ташлау, көнкүреш калдыкларын йорт территориясенә агызу;
 - ишегалды территориясеннән чистартылган кар һәм бозны юллар һәм юлларның машиналар йөрү өлешенә чыгарырга яисә хәрәкәт итәргә;;
 - яфраklar яндыру теләсә нинди төр калдыклар һәм чүп-чар өчен йорт яны территориясә;
 - үз белдегә белән йорт янындагы территориягә коймалар кую.;
 - якин-тирә территорияне металл ломнар, каты коммуналь һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак һәм көл, һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга . ;
 - тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә юлларны үз белдегә белән ябарга;;
 - кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясыи торган теләсә нинди эшләр башкару.

VI. Территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

1. Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компоненты булган территорияне төзекләндерү элементлары булу гамәлдәгә закон таләпләренә туры китереп проект документларында эшләнергә һәм каралырга тиеш.
- Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документлары мәдәни мирас объектларын

саклау, куллану, популярлаштыру һәм дәүләт тарафыннан саклау өлкәсендә вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Территорияне озак яки даими файдаланудагы стационар төзекләндерү элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен беркетелергә тиеш.

2. Төзекләндерү элементларын карап тоту, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертәп, төзекләндерү элементлары хужалары башкара.

Озеленение

1. Яшел үсентеләр территорияне төзекләндерүнең мәҗбүри элементы булып тора.

Төзекләндерү эшләрен башкарганда гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклап калу зарур.

2. Жирлек территориясендә ике төрле яшелләндерү кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләр грунтка утырту һәм мобиль - үсемлекләр утырту, махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һ.б.) утырту.

Стационар һәм мобиль яшелләндерү архитектура-ландшафт объектлары (газон, бакчалар, чәчәкләр, куаклар һәм агачлар белән майданчыклар һ.б.) булдыру өчен рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрдә, фасадларда (вертикаль яшелләндерү), биналар һәм корылмаларның фасадларында (вертикаль яшелләндерү) кулланыла.

3. Яшелләндерү объектларын карап тоту - ул яшел үсентеләрне һәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү элементлары белән карау, зур булмаган деформацияләрне һәм күләмле корылмаларның конструктив элементларына зыян китерү, шулай ук жәйге һәм кышкы вакытта күчмә кече формаларны жыештыру.

4. Яшел үсентеләр хужалары бурычлы:

-яшел үсентеләрне саклауны һәм квалификацияле карауны тәэмин итәргә;

- жәйге чорда коры һавада газон, чәчәкләр, агачлар һәм куакларга су сибүне тәэмин итәргә кирәк;

-газоннарның сакланышын һәм бөтенлеген тәэмин итү;

- яшелләндерү объектларында сулыклар булган очракта аларны чисталыкта тотарга һәм аларны 10 елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә капитал чистартырга кирәк;

5. Яшелләндерелгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

-урнаштыру, Төзелеш, тыш, билгеләнгән тәэмин итү, аларның функцияләрен һәм хезмәт күрсәтү;

-үз белдегең белән агач һәм куаклар утырту һәм кисү, газон һәм чәчәк түтәлләрен юк итү;;

-агачларга һәм башка яшеллеккә гамаки, таганнар, турниклар, киём киптерү өчен баулар, агачларга реклама һәм мәгълүмати щитлар һәм табличкалар, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарылма конструкцияләр, объектларга юл хәрәкәте юнәлешенең күрсәткечләре, афишалар, белдерүләр, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәэмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электр үткәргечләрдән, лампалардан, колонкалардан, колонкалардан, юл хәрәкәте;

- стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын, вакытына карамастан, урнаштыру .;

-төзелеш һәм башка материалларны, калдыкларны, чүп-чарны, бозлавыкка каршы материаллар һәм башка зарарлы матдәләрне, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычранган кар, боз сколларын жыю;;

- бакчаларны казырга;

- йорт хайваннарын газоннарда һәм чөчөклөрдә йөрү;
- яфракларны, үләнне, ботакларны яндырырга, шулай ук аларны лотокларга һәм башка су үткөрү жайланмаларына сметалар ясарга . ;
- сметаларны һәм чүп-чарны газоннарда ташларга;
- учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткөрөргә, мангалларны һәм ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкөртү өчен башка жайланмаларны кулланырга;;
- сок, сумала табу өчен агачларны кисәргә, аларга башка механик зыяннар китерергә;
- яшелләндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптуралар, эскәмияләр, коймалар, чүп савытлары, балалар һәм спорт жиһазлары бозарга;
- агачларның тамырларын кәүсәдән 1,5 метр ераклыкта ачыкларга һәм агач муенларын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә.

Коймалар

1. Коймалар урнаштыру төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.

2. Коймалар төрле::

- билгеләү буенча (декоратив, яклау, аларның ярашуы);
- биекләтә (Түбән) - 1,0 м га кадәр, уртача - 1,1-1,7 м, югары-1,8-3,0 м);
- материал төре (металл, тимер-бетон һ. б.);
- күрү өчен үткүрүчеллек дәрәжәсе (үткүрүчеллек, чукрак);
- стационарлык дәрәжәләре (даими, вакытлы, күчмә) һәм башка киртәләр.

Коймаларны проектлау аларның урнашуына һәм гамәлдәге дөүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталоглары, шәхси проектлау проектлары нигезендә башкарыла.

3. Мәдәни мирас объектлары территорияләрен киртәләү әлеге территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

Өслекләргә каплау

1. Өслекләргә каплау жирлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт итү шартларын тәэмин итә, шулай ук жирлектәге төзелешнең архитектур йөзен формалаштыра.

Төзекләндерү максатыннан түбәндәге каплалар билгеләнә::

- каты (капиталь) каплалар - монолит яки жыелма каплалар, шул исәптән асфальтобетон, цемент-бетон, табигий таштан эшләнгән;
- йомшак (капиталь булмаган) каплалар-табигий яки ясалма Материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранит чөчүлекләр, керамзит, резин крошка) башкарыла торган, табигий хәлдә булган коры катнашмалар, тыгызланган яки ныгытылган бөйлөгеч материаллар белән ныгытылган каплалар.;
- газон каплалары - үлән катламын әзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган каплалар;
- катнаш каплалар-каплалар (газонга күмелгән рәшәткә плиткасы яки газон рәшәткәсе, яки йомшак катлам).

2. Каплау төрләрен сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

- каты көнкүреш калдыкларын, проектлау вакытына гамәлдә булган иң чик йөкләнмәләргә, характерны һәм хәрәкәт составын, янгынга каршы таләпләргә исәпкә алып.;
- йомшак урыннарны, аерым төр территорияләргә, шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләргә урамда йөртү өчен майданчыклар, жөяү йөрү юлларын төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып.);
- газон һәм катнаш, аеруча экологик яктан чиста.

Каты өслекнең каты төрләре коры халәттә сцепление коэффициенты белән - 0,6, юешлектә-0,4 коэффициенты белән өслеккә ия булырга тиеш.

Өслекләр бәйләнеше

Өслекләрнең көчәнеше элементларына, гадәттә, борт ташларының төрле төрләре, пандуслар, баскычлар керә.

Борт ташлары

1. Юл борт ташлары тротуар һәм машиналар йөрү өлеше кисешкән урында, машиналар йөрү өлеше дәрәжәсе 150 ммнан да ким булмаган дәрәжәдә, өслек өслеге ремонтланган очракта да сакланырга тиеш.

Автотранспортның газонга бәрелүенә юл куймас өчен, газон белән хәрәкәт итү өлешенә өслеге арттырылган борт ташын куллану зарур.

Жәяүлеләр коммуникацияләрен газон белән каплаган вакытта, газон дәрәжәсеннән кимендә 50 мм арада арткан бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газонны яктый һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычрак һәм үсемлек чүп-чарының өслеккә элэгүен булдырмый кала.

Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле типтагы өслек катнашмасын рәсмиләштерү өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, валуна, керамик борт һ.б.) кулланырга мөмкин.

Баскычлар, пандуслар

Жәяүлеләр коммуникацияләреннән Тайпылганда 60тан артык промилле баскычлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка күпләп йери торган объектлар, инвалидлар һәм картлар йортлары, баскычлар урнашкан урыннарда төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә 50дән артык промилле, һичшиксез, аларны пандус белән озатып барырга кирәк.

Бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12 кабул ителә.

Төбәге беренче баскычлар баскычлар каршындагы спуске һәм күтәрелеш кирәк бүлеп бирергә полосами якты контрастной буяулар.

Тышкы баскычларның барлык баскычлары да бер марш чикләрендә киңлегә һәм күтәрелешә биеклегә буенча бертөсле итеп билгеләнә.

Киртәләү пандусы булмаган очракта 75 мм биеклектәге киртәләү бортикын һәм поручнины күздә тотарга кирәк.

Юлның горизонталь участкалары пандус башында һәм ахырында тире-юньдәге текстура һәм төс белән аерылып тора.

Баскычның яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге поручнилар каралган.

Мәйданчык

Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр ялы, спорт белән шөгыльләнү, чүп-чар жыю урыннары урнаштыру, этләрне урамда йөртү һәм дрессировкалау, автомобиль кую урыннары бар.

Теркәлгән мәдәни мирас һәйкәлләренең һәм аеруча саклана торган табигать территорияләре зоналарының сак зоналары чикләрендә мәйданчыкларны урнаштыру һәйкәлләрне саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерергә киңеш ителә.

Йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәэмин ителергә тиеш. Мәйданчыклар төзек һәм имгәнү куркынычы булган инвентарь белән тәэмин ителергә тиеш.

Балалар мәйданчыклары

1. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә оештырыла, төрле яшьтәге мәнфәгатьләр буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

Балалар майданчыгындагы территорияне төзөклөндөрү элементларының мәжбүри исемлеге түбөндөгөлөрнө үз эченә ала: йомшак катлам төрлөрө, майдан өслөгөн газон белән бөйлөү элементлары, яшеллөндөрү, уен жиһазлары, эскәмияләр һәм чүп савытлары, яктырту жиһазлары.

Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзөлөрөннән мөктөпкөчө яштыгә балалар майданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 м, кече һәм урта мөктөп яшендөгө 20 м, комплекслы уен майданчыклары - 40 м, спорт-уен комплекслары - 100 м дан да ким булмашка тиеш.

Балалар өчен уен майданчыклары контейнер майданчыкларынан кимендә 20 м ераклыкта урнашырга тиеш.

2. Балалар майданчыклары тиеш:

- ия планировка өслөгө белән засыпкой ком тигезсезлекләр жәйге вакытта;
- даими рәвештә себерергә һәм иртөнгө вакытта смачиваться;
- буялырга, коймалар һәм корылмалар буялырга, майданчыкта елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә, ә ремонт кирәк булганда гына башкарылырга тиеш;
- транзит жөүлөләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылу майданчыкларынан, кунак тукталышларынан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен майданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларынан изоляцияләнергә тиеш.

Травматизацияне булдырмас өчен майдан территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки асылмалы түбән ботаклар, жир өстендөгө иске, киселгән жиһазлар (стойкалар, фундаментлар) калдыклары, жиргә тирәнәйтелмөгөн металл тыкшынулар (кагыйдә буларак, турниклар һәм таганнар) булу рөхсәт ителми.

Якын-тирә территорияләрне реконструкцияләгөндө балалар майданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын туплау рөхсәт ителми.

Яктырту жиһазлары, кагыйдә буларак, майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшлөргә тиеш.

2,5 м биеклектә яктырту жиһазларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Уен жиһазларын урнаштыру куркынычсызлык норматив параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

3. Балалар майданчыкларын карап тоту һәм аларга куркынычсызлыкны тәэмин итү өчен жаваплылык аларны карап тотучы затларга йөклөнө.

Спорт майданчыклары

Спорт майданчыклары халыкның барлык яш төркемнөрөндө физкультура һәм спорт белән шөгильләнү өчен билгеләнгән.

Спорт майданчыгында территорияне төзөклөндөрү элементларының мәжбүри исемлегенә йомшак яки газон капламасы төрлөрө (Жәйге чорда), спорт жиһазлары керә.

Спорт майданчыклары яшеллөндөрелә һәм челтөрлө коймалар белән әйлөндөрөп алына. Яшеллөндөрү майданчык периметры буенча урнаштырыла, вертикаль яшеллөндөрү кулланырга мөмкин. Койманың биеклегө-2,5 - 3 м, бер-берсенә кушылган урыннарда-1,2 м. биеклектә.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура майданчыкларында яки рекреацияләр составында махсус жиһазландырылган жөүлөләр коммуникациялөрөндө (Сәламәтлек сукмаклары) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рөвешөндөгө спорт жиһазлары завод тарафыннан жөтөштерелгән, шулай ук махсус эшкөртөлгөн өслөктөгө бүрәнөлөрдән һәм борыслардан эшлөнгөн булырга мөмкин.

Урнаштырган да сертификациялөнгөн жиһаз каталогларына таянырга кирәк.

Ял майданчыклары

Торак төзелеше территориясендә өлкәннәр өчен тынлы ял һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йорт тәрәзәләреннән тынлы ял итү майданчыклары чигенә кадәр ара-10 метрдан да ким булмаса тиеш, тавышлы өстәл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмаса тиеш.

Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, майдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләндерү, ял өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, чүп савытлары (кимендә һәр скамьяның бер өлешендә), яктырту җиһазлары.

Майданчыкны каплау плитка куәте рәвешендә проектларга киңәш ителә. Ял итү майданчыкларын һәм балалар майданчыкларын бергә кушып, балалар уеннары зонасында каты өслек урнаштырырга киңәш ителми.

Парклар территорияләрендә чирәмдә ял итү өчен майданчыклар-лужайкалар оештырылырга мөмкин.

Этләрне йөртү майданчыклары

1. Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар вәкаләтле органнар белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: төрле капламалар, койма, эскәмияләр, чүп савытлары, экскрементларны утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмат җиһазлары. Периметраль яшелләндерүне күздә тотарга киңәш ителә.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар микрорайон һәм торак район территориясендә, Яшел утыртмалардан бушаган урыннарда, метрополитен линияләренең техник зоналарында, 110 кВт артык көчәнешле электр тапшыру линияләрендә, беренче һәм икенче поясны су белән тәэмин итү чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнашырга тиеш.

Торак билгеләнешендәге территорияләрдә урнашкан этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар күләме 400-600 кв. м, башка территорияләрдә-800 кв. м, барлыкка килгән төзелеш шартларында, булган территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның киметелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

Майдан чикләреннән алып торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара 25 метрдан да ким булмаса тиеш, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары, ял майданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким булмаса тиеш.

Элементлар һәм киртәләр секцияләре арасындагы ераклык, аның түбән ягы һәм җир арасында, кагыйдә буларак, җиңел металл сеткадан ясала.

Майданчык территориясендә майданнан файдалану кагыйдәләре белән мәгълүмат стенды урнаштырылган булырга тиеш.

2. Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының экскрементларын җыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

Хайваннар хужалары хайваннарның башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмый калырга, шулай ук тирә-юньдәгеләргә санитар нормалар нигезендә тынлыкны тәэмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

Автостоянкалар майданчыклары

Җирлек территориясендә түбәндәге автостоянкалар урнаштырыла:кыска вакытлы һәм озак вакытлы автомобильләр саклау.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында

төзеклэндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбэндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрлөрә, өслекләр бәйләнеше элементлары, киртәләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участокларына керү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешергә тиеш түгел.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит юлларын оештыру рәхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән кимендә 3 м киңлектәге яшел үсентеләр белән изоляцияләнергә мөмкин.

Кече архитектура формалары

1. Кече архитектура формаларын урнаштыру «төзеклэндерү» бүлеге нигезендә, биналар һәм корылмаларны төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау, шулай ук төзеклэндерү проектлары яки эскиз тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга киңеш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, күп функцияле үзәкләр һәм зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

2. Кече архитектура формаларына карата төп таләпләр булып тора:

- архитектура һәм Ландшафтлы тирәлекнең, территорияне төзеклэндерү элементларының характерына туры килү-килмәү ; ;
- материалларның югары декоратив һәм эксплуатацион сыйфаты, аларны озак вакыт дәвамында, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, саклап калу;
- конструкциянең ныклыгы, ышанычлылыгы, иминлеге.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан чиста булырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чаралары, учреждениеләр такталарыннан һәм режим таблицаларыннан тыш, вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның нигезендә урнаштырыла һәм эксплуатацияләнә.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтеп торырга, тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын вакытында ремонтларга һәм жыештырырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын аларга реклама яки мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән төмамлау, беркетү рәхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмати конструкция хужасы өч тәүлек эчендә территорияне төзеклэндерергә һәм (яки) фасадның тышкы кыяфәтен торгызырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары булганда, аларның фундамент блогы булырга тиеш демонтажированы белән бергә фундаментным блогы.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә корылмаларга зыян китерү һәм объектларны бизәү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклыгын һәм тотрыклылыгын киметү рәхсәт ителми.

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төр булырга мөмкин:

- дивар конструкциясе;
- декоратив панно;
- консоль конструкциясе;

- түбә конструкциясе;
- витрина конструкциясе;
- балалар тактасы;
- режимлы түшәмә;
- модульле конструкция;
- кулланучылар-стелла;
- щитовая конструкция;
- флаг композициясе;
- махсулаштырылган төзелеш.

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларына карата гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, эзерләү һәм урнаштыру Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкярләре), аларны саклау һәм куллану турында Россия Федерациясе законнары таләпләре һәм нормалары таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш;

Тышкы мәгълүмат чаралары турында мәгълүмат Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасы дәүләт теле Турындагы закон таләпләрен үтәү белән урнаштырылырга тиеш;

Ике һәм аннан да күбрәк тел кулланылган очракта текстларның эчтәлегә һәм техник бизәлешә буенча охшаш булырга тиеш, дәрәс һәм ачык итеп эшләнгән.

Гражданнар игъланнары өчен урнаштыру, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары

Мәдәни һәм спорт чаралары афишаларын гражданнар күпләп жыела торган урыннарда һәм жәяүлеләр күпләп яши торган урыннарда урнаштырыла торган махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда гына урнаштыру рәхсәт ителә.

Игъланнар өчен стендлар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корылмаларда асылмалы щитлар рәвешендә урнаштырыла ала.

VII. Коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен башкаруга төп таләпләр

1. Жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, свай һәм шпунтны сую, электр тапшыру, элементә, ут баганалары урнаштыру (алмаштыру), грунтны планлаштыру, инженерлык эзләнүләре вакытында эшләү һәм башка эшләр) белән бәйлә эшләр вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язма рәхсәт булганда гына башкарыла.

2. Жирлек территориясен төзекләндерү белән бәйлә Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткөрү, жир эшләрен башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу Муниципаль хокукый актларның билгеләнгән таләпләре нигезендә башкарыла.

3. Яшел үсентеләрне сүтү яки күчереп утырту кирәк булганда, Башкарма комитет боерыгын билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләрне сүтәргә яки күчереп утыртырга кирәк.

4. Жирлек юллары буенча хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән рәхсәт нигезендә, юлның ике ягында да мәгълүмат щитын мәжбүри урнаштыру белән гамәлгә ашырыла, анда заказчылар һәм эш башкаручылар, эш сроклары, урап узу маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләренә үз эченә алган. Күрсәтелгән щитның формасы һәм эчтәлегә рәхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

5. Яраклылык вакыты чыккан ордерлар буенча коммуникацияләр төзегәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен башкару үз белдекләре белән таныла.

VIII. Уңайлы мохиткә карата махсус таләпләр

Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның өлкән кешеләр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, әлеге объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

Өлкән кешеләр һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче техник чараларны һәм жиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

IX. Йорт хайваннарын һәм кошларны тоту

1. Йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш, йорт хайваннары һәм кошларына китерелгән зыян өчен аларның хужалары Россия Федерациясенә гамәлдәге законнарында билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

2. Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

3. Авыл җирлегендә яшәүчеләр тарафыннан авыл хужалыгы хайваннары (сыерлар, сарык, кәжәләр, дуңгызлар һәм башка) һәм кош-кортларын карап тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә рөхсәт ителә.

4. Барлык продуктлы хайваннар (эре мөгезле терлек, кәжәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) биркования юлы белән мәжбүри рәвештә теркәлгә тиеш.

5. Йорт хайваннарын көтү урыннарында, хужасы күзәтүе астында яисә аның кушуы буенча, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында чыгарырга рөхсәт ителә.

6. Йорт хайваннарын урамда 7.00 сәгатътән 23.00 сәгаткә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хужалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәэмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

7. Этне урамда йөртү, әгәр махсус сумкага (контейнерга) яки урамда йөртүче зат кулында булса, өч айга кадәр щенков һәм вак күләмле этләрне урамда йөртү очрактарыннан тыш, поводка (башка җайланмалар), муен һәм Борындык кулланып башкарылырга тиеш. Этне чыбыксыз урамда йөртү торак пунктларның чикләреннән читтә, шулай ук этләрне урамда йөртү өчен билгеләнгән урыннарда рөхсәт ителә.

8. Йорт хайваннары һәм кошлар хужалары ишегаллары, тротуарлар, урамнар, парклар, газоннар, балалар майданчыклары, скверлар, майданнарның пычрануына юл куймаска тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны урамда йөргән вакытта хужа үзе белән йорт хайваннарының тизәкләрен тулысынча җыештыруны тәэмин итүче кирәк-яраклар булырга тиеш, алар майданчыкларда чүп контейнерларына ташланырга тиеш.

9. Этне поводкадан урамда гына чыгарырга була. Махсус бирелгән майданчыклар булмаганда, җирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнгән бушлыкларда, кабымлыкларда һәм башка урыннарда йөрү рөхсәт ителә.

10. Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы койма белән әйләндереп алынган майданчыкларда яки җирлек территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

11. Йорт хайваннарын юллардан тәүлекнең якты вакытында гына узып китәргә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якинрак жибәрергә кирәк. Йорт хайваннарын асфальт өслекле юлда грунт юлларыннан һәм сукмактардан узып китү мөмкинлеге булганда алып бару тыела.

12. Йорт хайваннарын урамда калдырганда терлекләр хужалары яшел үсентеләрне бозудан һәм терлекләрне куып чыгаруга киткән чыгымнарны каплай.

13. Йорт кәжәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә

хужалар күзөтүө астында гына асралырга тиеш.

14. Рөхсөт ителми:

- балалар һәм спорт мөйданчыкларында, пляжларда, белем бирү һәм медицина оешмалары территорияләрендә хайваннарны урамда йөртү;;

- пляжларда йорт хайваннарын йөртү һәм аларны массакүлөм ял итү урыннарында урнашкан су объектларында коену . ;

- тыю язуы булган очракта, учреждениеләргә хайваннарга юл куярга;

- торак пунктлар территориясендә алып бармыйча гына хайваннар һәм кошлар чыгару;

- алкогольле, наркотик яки токсик исерек хөлдә булган затлар, шулай ук яше яки сәламәтлеге торышы аркасында хайваннарның хәрәкәтен контрольдә тоталмый торган һәм урамда йөргөн вакытта аларның агрессив тәртибен булдырмый кала алмаган затлар тарафыннан хайваннарны урамда йөртү;;

-14 яшькә житмәгән затлар белән, вак күлөмле этләргә урамда йөртү очракларынан тыш, этләргә урамда йөртү;

- балкон, лоджияләрдәге йорт хайваннарын һәм кош-кортларны даими тоту, торак йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында, чиктәш фатир коридорларында, баскыч күзәнәкләрендә, чарлактарда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда даими тоту;);

- махсус чаралар (күргөзмөләр һ. б.) үткөрү урыннарынан тыш, авыл жирлекләргә территориясендә йорт хайваннарын тоту.

15. Йорт хайваннары һәм кош-корт хужалары бурычлы:

-терлекчелек продуктларының ветеринария-санитария ягыннан иминлеген тәэмин итүче хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә терлекчелек калдыклары белән пычрануга юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлү чорында мәжбүри дөвалау-профилактика чаралары үткөрөргә;;

- хайваннарның урнашу урынын даими контрольдә тоту ;;

- хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук үз-үзләрен гадәти булмаган тотканда кичекмәстән ветеринария учреждениеләргә белгечләргә хәбәр итәргә кирәк. Алар килеп житкәнче, изолировать хайваннар белән билгеләргә ачулар;

-ветеринария белгечләргә таләбе буенча терлекләргә карау, диагностика тикшеренүләргә, саклау прививкалары һәм дөвалау-профилактик эшкөртүләр өчен бирергә.

16. Үлгән терлекне күмү махсус билгеләнгән урында махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

17. Үз территорияләрендә каравылчы этләргә булган оешмалар бурычлы:

- теркәргә эт гомуми нигезләрдә;

- тотарга эт ныклы бөйдә;

- килүчеләргә хайваннар янына керү мөмкинлеген булдырмаска ; ;

- этләргә яхшы койма белән әйләндереп алынган территориядә яки гомуми файдаланудагы территориядән янган территориядә, территориягә кергәндә кисәтү язуы булганда гына төшереп калдырырга.

18. Жәмәгать урыннарында булган, озата баручы затлардан башка күзөтүчесез хайваннар тотылырга тиеш.

19. Сукбай хайваннарны аулаган махсус предприятие яки жирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү нигезендә башкарыла ала.

20. Сукбай хайваннарны тоту чараларын гамәлгә ашыру хайваннарга карата гуманлы мөнәсәбәт һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

21. Рөхсөт ителми:

- тиешле карардан башка, шәхси йортлар территориясеннән һәм фатирлардан

малларны тартып алу.;

- кибет, даруханэлэр, коммуналь хезмэт күрсәтү предприятиеләре һ. б. янында элемтәдән этләрне төшерү.;

- ветеринария органнары киңәшеннән башка, приманкалар һәм башка тоту чараларын кулланырга.

Х. Кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту

1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар жирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

2. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

3. Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукий актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм җибәрелгән җитешсезлекләрне бетерүдән азат итми.